

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hatásos petty sor egyszer 20 ft.
minden következőnél 15 ft.

Nyitási petty sor 40 ft.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemi
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1912.

STAUER JÓZSEF

Szombat október 5.

Mai számunk főbb közleményei:

Nemesra Aladár temetése.
Az aradi rendőrség törvénytudós betörője.
Rablóvezér belga költő.
Egy urinó tartásdíja.
Egy új aradi szálloda.
Megtörték az olasz-török békét.
Farkasszem néznek a seregek.
Angol miniszterek panamája.
Tarkaságok.

A tisztesség nevében.

Arad, október 4

Egy napra elfordíthatjuk a tekintetünket a háborús panorámáról, amely mintha már unalmassá is válnék véresnek hitt alakjaival, amelyekről ma nem a vér virított felénk, hanem — a cinóber. Fordítsuk el a fejünket az üres látványosságtól és pillantsunk a saját sebeinkre. A magyar parlamentárizmust lenyakazta két erőszak mérkőzése. Az erőtlenség szülte erőszak ki tudja mennyi időre bénította meg a magyar népképviselőket? Parlament helyett összeerőszakolt népgyűléseken és ujságnyelatkozatokban ócsárolják egymást ama vezérek, akiket a nép törvényalkotás céljából küldött az országházba.

Parlament működés helyett politikai nyiltterezés, debattálás helyett interjú, okos szónoklatok helyett visszataszító rágalmak özőne. Ennek az elszomorító jelenségnek konstataására két fontos nyilatkozat szolgáltat okot. Az egyik a minap jelent meg a lapokban, a másik pedig ma este. Mind a kettő egyformán érdekes és jelentőség-teljes, mert a külföld, a művelt Európa

előtt besározott nemzeti tisztességünk védelmét szolgálja.

A koalíciós kormány volt államtitkára, Déry Zoltán a napokban megdöbbentő vádat böffent bele az európai sajtóba, amikor Magyarország miniszterelnökét „Európa legnagyobb panamistájának” mondta, aki az állampénztárból négy millió koronát lopott el és azon vásárolta meg a képviselőházi többséget. Ugy-e ez kétségbeesítő színben festi le a mi államunkat a külföld előtt? Eddig művelt szomszédaink úgy tudták, hogy a Balkán Belgrádnál kezdődik, most pedig egy volt magyar pénzügyi államtitkár leleplező nyilatkozatából meg kell tudni mindenkinek, hogy már Budapesten orgiát ül a balkáni korrupció. Mert ahol észrevétlenül ellopható az állampénztárból sok-sok millió, nem a legsötétebb Balkán e az?

De most már kétségtelenül bebizonyult, hogy nem kell piruló szégyenérzéssel lesni Szerbia kárörvendő vigyorgását, amikor felénk kiáltja: hát nemcsak nálunk töltik meg fűrészpörrel a patronokat, s nemcsak a mi politikusaink könyökölnek bele az állampénztárba — büntetlenül? Déry Zoltán vádjai — rágalmak. Ezt az ellene megindított bünvádi eljárás legelején megállapíthatjuk a bizonyítékok alapján. És itt félre kell tenni minden pártszempontot. Ez nem a munkapárt, nem a függetlenségi, vagy a néppárt ügye többé. A tisztesség kérdése már, hogy ezt a kalandorságot leszorítsuk a neki való helyre. Tessék csak elolvasni azokat az abszolút megbízható nyilatkozatokat, amelyek ez ügyben elhang-

zottak. Megszólalt már Dárday Sándor, az állami számszék volt elnöke, akiről köztudomásu, hogy engesztelhetlen antipátiát érez a Lukács-kormány iránt, mert hiszen az küldte őt nyugalomba. De mégis kijelentette, hogy neki, aki az egész állami gépezet ellenőrző fontos hivatal élén állott, tudnia kellett volna ilyen balkáni manipulációról. És ő semmi rendellenességet se tapasztalt. An még ennél is jelentősebb Pongrácz Vince báró pénzügyminiszteri tanácsos kijelentése, amely ma este jelent meg és a következőket tartalmazza:

— Hallottam és olvastam, hogy a Déry-féle vádak egy miniszteri tanácsosra céloznak, aki állítólag aláírta a négy millió koronáról szóló aktát. Hogy egy miniszteri tanácsos saját felelősségére ilyen kiutalványozásba belemenjen, nem tartom sem technikai, sem pedig egyéb okokból kitolyólag valószínűnek. Ha a miniszternek néhány napra négy, vagy több millió koronára van szüksége, úgy ezt egy közmozdulattal meg tudja szerezni akár melyik banktól és nem szükséges, hogy egy miniszteri tanácsosát utasítson ilyesmire. *En nem tudok semmiféle aktáról, nemhogy magam írtam volna alá ilyent.*

Egy héttel ezelőtt a Déryvel egy huron játszó lapok még Lukácsot a legkorruptabb államférfiúnak festették le, akiknek nem a kormányelnöki székben, hanem — hogy is mondjuk csak — sötét elhagyatottságban kellene lenni. S most, amikor az egész panama-vád krajcáros laphoz sem méltó politikai szenzáció hajhászatnak bizonyul, vajon elküldik-e Déryt arra a helyre, amelyet Lukács Lászlónak szántak? Nekünk nem ambíciónk a kormány-

A kis Timár.

írta: Alba Nevis*

— És...és... három esztendő múlva én feleségül vehetem magát. És el is veszem, Gizus. Istennemre! Ne csufolódjon, ne, ne fintorítsa a szép kicsi orrát. Ne gondoja, hogy olyan hosszú idő az a három év! Dehogy. Ugy elszáll, mint a füst, mint a tegnapi reménység, mint az ember hite. Olyan hamar elszáll. Emlékszem, az utolsó három esztendőm is olyan rövid volt, mint három hét, mintha csak három hét lett volna. Ugy tetszik nekem... Akkor még a hetedikbe jártam és azt mondták rám: — Ni, szép kis diák. Szép kis fiú. És pelyhedzik a bajusza n! — És a lányok már rám mosolyogtak és pirosak lettek, mikor a szemükbe néztem. Olyan pirosak, mint a mi otthoni bazsarózsaik, mikor egészen kinyílnak. Mikor már egész teljesekek, mert bimbókorukban még szederjesek: olyan kékeszínűek, mint a kövér asszonyi kéz, ha fázik. Mint az iszákos ember arca... Bimbókorukban csunyak. És akkor — három év előtt — azt gondoltam: mikor lesz az, hogy tulesem az érett segín? Egy egész hosszú, rettenetes esztendő telik abba!

Kerültem fordultam, mulott az idő és egyszerre csak azon vettem magam észre, hogy tul vagyok a maturán... Mintha tegnap lett volna, vagy tegnapelőtt... emlékszem a hordó sörre, a rézseg fiuk-

ra, a Kovács Pista szalvétafővegére. És... igen, azt akarom mondani, hogy milyen hamar oda volt az idő; most már husz esztendő s multam és két év múlva kész vagyok a joggal és megyek ügyvéd jelöltnek... Nagy dolog ez, Gizus, már eleinte is lesz ötven hatvan forint fizetésem és akkor feleségül veszem magat. Esküszöm, hogy feleségül veszem!

...Miért ne várna rám? Elbigyie nekem, hogy én jó fiu vagyok. Jó fiu, csak egy kissé komplikált; keveréke az apámnak meg az anyámnak. Ezt ugy magyarázom, Gizus: az apámnak költő szíve volt, az anyámnak meg kalmár esze; ezt a két tulajdonukat én örököltém. És vannak, akik azt mondják rám: exaltált vagyok és az orvosunk is mondta: vigyázzak, ne olvassak tulsok regényt, ne igyak szeszes italt és ne erőltessem meg az agyamat a tanulással. Persze, de hát én nekem szietnem kell, nehogy magának hosszú legyen az a három év...

Az a három év hamar eltelt, szívem, emlékezzék vissza a Baranyai-leányra; maguk mellett laktak a harmadik emeleten, a haza itt-ott már őszült és nem igen szeretett szegényke a napvilágon jarni. Kilenc esztendeig várt a völgyenyére. Ehhez képest a mi időnk semmi... és különben én is naponta teljárnék magukhoz és ott ülnék maga mellett egy két órát, ugy, ahogy a Baranyai leánynál ült a völgyenye... Szeretném, Gizus, ha az eljegyzést már most megtarthatnánk — akkor azután a formáság szerint menne minden, szabad lenne egy és más csók... ölelés... csodálatosan boldogok lennénk! Sokkal

boldogabbak volnánk, mint tavaly, pedig ez is gyönyörű idő volt, az én életemnek a sátoros ünnepe. Mikor maguk még szegények voltak és egész sereg embernek: diáknak, jogásznak, boltossegédnek adtak ebédkosztot. És micsoda ebédeket! Mikor az istenek lakomáztak, nem volt részük anynyi és olyan jóban!... Magán fehér melleskötény volt, Gizus, a hajában széles fekete csokor és a nyakán üvegmedaillonban egy összeasztott lóhere levél. Maga terített asztalt és az édes kezenyoma ott maradt mindenben: a szalvétagyűrűk selyemszallagjain; — amelyeket olyan masliba kötött, mintha kis borzas fehér cicák nyakába szánta volna őket, — a keresztbe rakott késeken, kanalakon, a gödrökre cifrázott paprikán, a futók virághimzésén, az egész asztalon, az egész szobán, az egész házon... már az utcán is, a házuk előtt, ahol jóelőre megcsapott a langyos heliotrop illat, a maga parfümje...

Tehettem volna, Gizus, hogy akkor mindjárt előálljak a vallomásommal, de félénk, bátoratlan, zöld gyerek voltam; gondoltam, majd ha kész ember leszek! És közben maguk újra jó módba kerültek. A börze visszaadt az édesapjának azt, amit elvett tőle. Azután beszüntették az ebédeket és én nem mehettm többé magukhoz. Hogyan, miért mentem volna? Ujra csak abban bíztam: — Majd ha kész ember leszek! — Gondoltam, maga ugy is tud az én éltikolt, szent érzéseimről, vár reám, bizik bennem és... szeret... Ma is hiszem ezt, okom, jogom van, hogy bigejem: nem világgá kürtölt követelésé fajult jogom, csak magértésekből, apró

*Maturány Alba Nevis most megjelenő *Ádámok*, *Évák* című novellás könyvéből.

elnök megvédelmezése — s ilyen nyilatkozatok után céltalan is volna ez a szándékunk — de mint a közéleti események tárgyilagossága szándéku figyelői nem haladhatunk el egészen közönyösen e feltűnő jelenség mellett. Ha a kormány ellenségeiben igazságérzés, — nem: csak szikrányi becsületérzés van, lesújtó verdiktet mondanak az államtitkár merész kalandjáról.

Ha ez nem történik meg, ha az ilyen vádnak nincs büntetése s a rágalmozó továbbra is erkölcsbírói tőgában pózol, akkor Magyarországon nem érdemes becsületes közéleti munkát végezni. Akkor át kell adni a helyet a politikai kalandoroknak és néptribunoknak, hogy aztán a kifosztott és elámitott néptömegek öntudatra ébredve elűzzék a vállaikon magasba kapaszkodott pünkösdi királyokat. Azután talán ismét eljön az ideje annak, amikor megbecsülik az önzetlen, a tisztességes vezéreket, akik nem hizálnak elérhetlen vágyakat, de ami megadható, azt két kézzel rakják a nemzetasztalára.

A politikai békeközvetítés. Budapestről jelentik: A balkáni események egészen háttérbe szorítják a magyar politika iránti érdeklődést. Ma azonban békehírek jártak a magyar politikai világban is. Azt híresztelték — természetesen ellenzéki oldalról — hogy Berzeviczy Albert, a volt házelnök csinálja a békét Tisza és Lukács távozásával és már tárgyal is Kossuth Ferencel. Berzeviczy ezekről a híresztelésekről így nyilatkozott:

— A békeközvetítem hírekből — egy szó sem igaz. Én senkitől sem kaptam, se nem fogadtam el megbízást a béke közvetítésére. Kossuth Ferencel sem beszéltem, sőt nem is láttam Kossuthot legalább fél év óta. A híresztelés abból keletkezhetett, hogy találkoztam Tisza Istvánnal, akivel gyakran beszélgetek. De — ismétlem — megbízást nem kaptam; csak egyszerű képviselő vagyok, aki érdeklődik és aggódik a haza sorsa miatt.

Megcáfolják a Berzeviczy—Kossuth békétárgyalást Kossuth közvetlen környezetéből is, ahol ezeket mondják:

— Először is tényként megállapítható, hogy Berzeviczy Albert sem tegnap, sem azelőtt, mostanában nem járt Kossuth Ferencnél. Akkor tanácskozott vele utóljára, mikor még Khuen-

Héderváry volt a miniszterelnök. Kossuth eberhardi utazásának pedig nincs politikai jelentősége. A múlt héten meghívta őt Apponyi baráti látogatásra és a pártvezér csupán ennek a szíves invitációnak tett eleget, amikor Eberhardra utazott. Ma este, vagy holnap délből már itthon lesz a kegyelmes ur, aki — ha szükségét látja — személyesen is megcáfolhatja majd a felmerült, de teljesen alaptalan hírt.

Nesnera Aladár temetése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 4.

Arad város társadalmának minden rendű és rangu osztályából rengeteg sok ember gyűlt egybe, hogy impozáns tömegével is bizonyítsa Nesnera Aladár koporsója mellett, milyen nagy veszteség érte ezt a várost és annak polgárságát az ő elhunytával. A reggel óta megszakításokkal zuhogó eső sem tudta visszatartani az elköltözött kiváló férfiú tisztelőinek hatalmas táborát abban, hogy utolsó útjára el ne kísérik őt, akinek tragikus elmúltán minden szem könnyet ontott és minden szív a fájdalomtól facsarodott össze. Az őszinte és igaz részvét a halál birodalmának kapujában összegyűjtötte mindazokat, akik Nesnera Aladár több évtizedre terjedő munkásságának részesei, figyelői és társai voltak. Nehéz volt a bucsuzás tőle, mert mindenki béli az a kérdés, miért kellett ilyen váratlanul, ilyen megdöbbentő hirtelenséggel bevégezni földi pályafutását annak a férfinak, akire még oly sok teendő, a munkának, a polgártársai javát öregbítő munkának oly nagy tömege várt.

A főigazgatója halálával elérvult fa- és fémipari szakiskola előtt már két órákor kezdett gyülekezni a gyászoló közönség, mely csakhamar sűrű sorokban foglalta el az említett iskola és a vele átellenben lévő tanítóképző-intézet közötti széles uttestet. Akik még egy bucsupillantást akartak vetni az elhunyt férfiú porlandó maradványaira, felkeresték a lakás szalonjában felállított ravatalt, mely alig látszott az azt borító virágoktól, koszorúktól, melyeket rokonok, barátok, tisztelők és tanítványok küldöttek.

Az özvegyet és gyermekeit két óra után keresték fel részvétük kifejezése céljából Bánhegyi Aladár szakiskolai igazgató, aki a kereskedelmi miniszter képviseletében érkezett, Vigh Albert

szakoktatási főigazgató, Bejczy Árpád pozsonyi szakiskolai igazgató, Pál Andor és Ferenczy Emil tanárok, a budapesti felsőipariskola küldöttei. Krenner Miklós dr. az aradi tanárszövetség elnöke teljesítette azután a temetésig a házigazdai tisztet velük szemben. A vendégek a tanári szobában várták a temetés kezdetét. A lakásban gyülekezett a rokonság: Boros, Simay és Prig családok tagjai.

Háromnegyed három után megérkezett a négyfogatu halottas kocsi, a koszorús kocsikkal, amelyekre a következő koszorukat helyezték el:

(A koszorúk.)

Az özvegy és gyermekeinek koszoruját a koporsóra tették.

A szegedi felső ipariskola tantestülete. Isten veled drága Aladárunk — Béla, Ida. Nesnera Aladárnak — Jancsovics Ferenc. Őszinte tisztelete jeléül — Aradi főgimn. tanári testülete. Felejtethetetlen barátjúnak — Bejczy Árpád és felesége. Aradmegyei takp. igazg. — Kegyelete jeléül. Az aradi polgári takp. felügyelő bizottsága — Kegyelete jeléül. A szeretett barátunk — Szathmáry János és családja. Fájdalmas megilletődéssel — ifj. Niemetz Ferenc. Utolsó üdvözlét — A végzett ipariskolai növendékektől. Dr. Eutz Béla — Kegyelete jeléül. Farkas János és családja — Szeretettük jeléül. Özv. Domonkos Lajosné — Kegyelete jeléül. Tiszteletük jeléül — Pellegrini Dávid és családja. Őszinte részvéttel — Ötvösök. Az aradvárosi felső keresk. iskola felügyelő bizottsága és tanár testülete. Utolsó üdvözlét — Ilma. Igaz részvéttel — Öry Sándor és családja. Utolsó üdvözlét — Lajos és Rózsától. Szeretett igazgatótanácsosának — Az aradi áll. tanítóképző intézet. Igaz részvétük jeléül — Az egyetemi körbonctani intézet. Felejtethetetlen főigazgatójának — A tantestület. Isten veled — Fáni és Juliska. Őszinte kegyelettel — Az aradi polg. takp. tisztviselő kara. Kegyelete jeléül — Szende Tivadar dr. Őszinte részvéttel — Glück József és családja. Szeretett igazgatójának — Hungária aradi papirgyár r. t. Szeretett igazgatótársának — Hung. pamutgyár r. t. igazgatósága. Igaz részvéttel — Zborovszky Pál és családja Szeretett kartársának — Őszinte kegyelettel a Polg. tak. igazgatósága. Szeretett elnökének — Az Aradi Nemzeti Munkapárt. Halás kegyelettel — Tisza István gróf. Aladárnak — Lola és Jenő. Nesnera Aladárnak — Aradi tanárszövetség. Nagyrabecsült, különösen tisztelt barátjának — Urbán Iván és neje. Kegyelete jeléül — Az iparoktatási tanszemélyzet. Igaz szeretetem jeléül — Pálmai Lajos. Szeretett kartársunknak — Az állami főreáliskola tanárai. Szeretettel — Boros Vida és családja. Isten veled — Simay család. Felejtethetetlen barátjának — Ring Géza. Felejtethetetlen barátunknak — Avarfy Ferenc és neje. Az igaz barátunk — Özv. Boros Béréné és családja. Kedves jó barátomnak — Virágh Lajos. Igaz barátság jeléül — Kintzig János.

közösségekből sarjadt jogom: hasonló a zsenge tavaszi fűhöz, melyet a kegyetlen emberi láb eltiporhat ugyan, de melyet a jóságos Isten életre és örömekre teremtett... Megérti, ugy-e, mire célzok?... Azokra a delutánokra, amelyeken együtt jártuk az utcát, a ligetet, a Stefánia utat... amikor rajtunk kívül nem volt ott senki! Azokra a találkozásokra a fekete lépcsőházban, amikor egyszerűen csak éreztük egymást és a sötétség miatt az arca csaknem az arcomhoz csapódott! Azokra a kézszerítésekra, amelyek megszédítették engem és csaknem ledöntötték magát!

Mindezek jogot adnak nekem arra, hogy szóljak... De nem szóltam, vártam és várnék még ma is, ha... Nekem azt mondják, Gizus, hogy maga menyasszony, egy bankhivatalnoknak a menyasszonya? A bankhivatalnokokat sohase szíveltem; értéktelen, üres emberek, akik minden kiválóságukat ott hordják a közeljük ragyogásán. Mennél fehérebb a kezélő, annál büszkébb a tulajdonosa! Hogy mire?... Hát a mancsaitra!

Ugy-e Gizus: hazugság ez a hír? Ugy-e Gizus: halálos ellenségem volt, aki kitalálta, hogy elfanyarítsa az életemet?

Ugy-e Gizus: gondol reám és vár reám és bizik bennem?

Érdekes! Az a három esztendő úgy eltelt, hogy észre se vesszük, addig is sokat leszünk együtt, sokat sétálunk, tervezgetünk... eszokolunk...

Nem akarom, nem tudnám túlélni, hogy a másé legyen, Gizus! Talán nem is sejtí, hogy mi maga nekem? Régóta, az első perctől fogva: az Élet, az Asszony, a Cél! Az, amiért küzdeni, fá-

radni, igyekezni érdemes. Amiért meg kell bocsátani mindenkinek mindent: bünt, gyarlóságot, becsületenséget, gazságot. Amiért szeretni kell a legbitványabb földi bogarat ép úgy, mint az Istent. Amiért meg kell tanulni imádkozni, káromkodni, sirni, vigasztalni és gyilkolni. Maga a mindenem nekem!

Hogyha a másé lenne... ijesztő gondolat! Ijesztőbb a lidérenyomásnál, az élve eltemetésnél, a koponya vigyorgásánál. Mindennél ijesztőbb!

Hogyha a másé lenne!... Az élet én nekem sose volt kedves, csak egyért, csak magáért. És mikor már nincs cél: csak botorkál az emberideoda... Minek?

Van nekem egy parányi cimborám; akkora, hogy bizvást a láncára akaszthatná zsuzsunak. Csak akkora. De akkora, hogy játszva kioltja egy ember életét. Fényes és hallgatag és van a hallgatagságában valami komikus ünnepléység; olyan, mint a gyerek, akire először biznak egy ezüstforintost, aki bü-zke arra, hogy ilyen vagyont bízta rá. És duzzad a melle az öntudattól és mosolyog és hallgat. Így mosolyog és hallgat ez az én gyilkos cimborám is; akkorát ha durran, mint egy szétpukkadó játék léggömb. Legfőlebb.

És most tegezek, Giza! Tegezek, mert így gyorsabban folyik, jobban gyöngyözik a lelkemből a szó. Küldöm hozzád ezt az üzenetet, akarom tudni, tetőled akarom tudni, hogy gaz hazugság-e az a hír? Hogy engemet akarsz-e? Hogy jöhet-e? Várasz-e? Hogy kidobjam-e az én cimborámat, vagy halántékon eszokolassam-e magamat

vele még ma? Ugy lesz, Giza, ugy lesz, ahogyan te akard!

Borítékba tette az irást azután lekiabált a házmeister kis fiának:

— Gyere fel, Jenőke, elviszed ezt a levelet.

A fiu gombozott a kapunál, nem szívesem hagyta abba, azután mégis csak feljött.

— Elviszed ezt a levelet és választ is hozol rá. Megértetted?

— Meg.

Adott neki két halost, azután, hogy magára maradt, végigkönyökölt az asztalon: az óráig tartó irástól szédült a feje, a szája eltikadt s a szeméi kifáradtak, valami álmoságtól lepte meg; elaludt.

... Mire fölébredt, már alkonyat volt, a függönyön át sulyos, sötét szürkéséget látta az égnek, szemben már kigyuladtak a gyár villanygömbjei.

Kiment a folyosóra s lekiáltott:

— Jenőke! Jenő!

A kis fiu nem volt sehol, az anyja jött ki helyette:

— Nincs itthon, — mondta — bizonyosan megint gombozik a csirkefogó.

Azután újra csend lett, a fiu még várt egy darabig, de már nem volt nyugta, vesztettül zakatolt a szíve, a lélekzete el-elakadt:

— Bizonyosan nem kapott választ a gyerek s elment valamere játszani.

Vette a kabátját, kalapját, a zsevelerét a zsebébe tette, nekivágott a hőrtnek, egyenesen a

Tisza István gróf a koszorun kívül a következő sürgönnyel róttá le kegyeletét az elhunyt iránt és fejezte ki részvétét a gyászoló családnak:

„Borzasztó csapástól mélyen lesújtva osztom nagyságos asszonyom gyászában. Adjon isten erőt és megnyugvást.”

(A közönség.)

Ezernél több ember helyezkedett el az iskola épület előtt, az uttesten felállított koporsó körül, melyet három órákor hoztak ki a lakásból a zuhogó esőben. A megjelent notabilitások közül a következőket sikerült feljegyezni: Urbán Iván főispán, Varjassy Lajos polgármester vezetésével a városi tanács testületileg, Dálnoky Nagy Lajos alispánnal élén a vármegye tisztikara, Papp I. János, görög keleti román püspök, Ciorogariu Romulus szemináriumi igazgató, Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi, Tagányi Sándor dr., Nemess Zsiga dr., Hármory László dr. országgyűlési képviselő, az aradi törvényszék bírái Fábán Lajos dr. elnök vezetésével, Róka József pénzügyigazgató, az aradi jószágigazgatóság tisztikara Csernovics Diodor dr. miniszteri tanácsossal az élükön, az államépítészeti hivatal Kemény Bertalan műszaki tanácsos vezette, Aradváros rendőrtisztikara Berec Ferenc kapitány vezetésével, az aradi kereskedelmi és iparkamara Ottenberg Tivadar elnök és Zima Tibor titkár által képviseltette magát, Ring Géza vezetésével az Aradmegyei takarékpénztár, Nattland Bernát vezetésével a Polgári takarékpénztár tisztviselői voltak ott. Megjelentek továbbá az összes középiskolák tanári kara növendékeikkel együtt. Jelen voltak továbbá az aradi munkapárt elnökségéből: Kintzig János, Breda Viktor gróf, Neuman Adolf, Reinhart Gyula, Palmái Lajos dr., Leopold Zsigmond és a párt tagjai rendkívüli nagy számmal. Az aradi ügyvédi és orvosi kar igen sok előkelő tagján kívül ott voltak: Szathmáry János Acsev. igazgató, Szathmáry Gyula nyug. alispán, Baros Ferenc dr. főszolgabíró, Schenk Ferenc főszolgabíró, Stengl Arnold kir. iparfőfelügyelő, Szankovics Miklós nyug. üzletvezető, Fetter Géza ny. helyettes üzletvezető, Szemere Miklós állomásfőnök, Fényes Kálmán fűtőházi főnök és még igen sokan.

(A temetés.)

A fa- és fémipari szakiskola bejáratával szemben az utcán állították fel a beszterlésekre a ravatalt, amelyen három órákor elhelyezték a lakásból kihozott ezüstös színű, bronzveretű koporsót, amelynek oldalán egyszerű aranybetűkkel Nesnera Aladár neve volt olvasható. A másik oldalon ennyi: Élt 57 évet.

Podmanický-utca felé. Ott laktak Gizák egy földszintes, utcai lakásban. Az ablakaik alatt akácfa zöldeltek, s egy gázlámpa világított.

A leány a fehérödös ablakpárna könyököl, mellette a vőlegénye, a bankhivatalnok, de nem az utcát nézték, hanem egymás szemét, a könyökük szorosan egymáshoz tapadt, néha a fejük is összeborult s a járókelő emberek felmosolyogtak:

— Milyen boldogok!

Egyszerre lent az utcán valaki elkiáltotta magát:

— Orvost! Orvost! Mindjárt vége lesz!

Egy perc alatt tömegember gyűlt össze, nagy, fekete tömeg hullámozott az ablak alatt, a vőlegény is vette a kalapját:

— Megnézem, mi történt.

— A leány a karjába kapaszkodott:

— Egyedül nem engedem! Majd én is.

Nagyehezen átfurakodtak a sűrűségben. Mikor a közepre értek, a leány nagyot sikoltott:

— Jézus Máriám! A kis Timár!

A kis Timár fölnevezett a földről, ahol feküdt, a hörgés megszakadt egy percre szederjes száján, azután utolsó erejét megfeszítve, nyújtotta a leány felé a kezét:

— A levelem... Miért nem válaszolt a levelemre?

Jöttek a mentők, föltették a zöld kocsi; már üveges volt a szem és a két keze erőteljesen esett le. Azután eloszlott a nép s a leány könnyesen ment be a vőlegénye karjában.

Az előszobában, az ajtó mellett, ott állt a kis házmeester-Jenő, izzadtan, kifáradva; egyik kezével a zsebében turkált a nyert gombjai közt, a másikkal nyújtotta a Timár levelét.

Éppen, mikor a koporsót kihozták, megeredt teljes erőből az eső és sűrű cseppekben zuhogott a gyászoló gyülekezetre. A család koszorúval borított koporsó fejénél a család tagjai álltak: özvegy Nesnera Aladárné, fiatal Nesnera Ödönnel és ifjabb Nesnera Aladárral, továbbá ifj. Nesnera Aladárné, Seress Barna az elhunyt veje és felesége Nesnera Ida. Körül széles körben a gyászoló gyülekezet.

A koporsót Monay Ferenc dr. aradi minoritarendű plébános szentelte be és hosszabb imádságot mondott a beszterlés előtt. Az egyházi szertartás befejezése után Kintzig János, az aradi nemzeti munkapárt nevében mondott az őszinte gyász és az elvesztett pártelnök elvesztése felett érzett benső megilletődés hangján bucsuztatót a koporsó oldala mellett és a következő meleg méltatással emlékezett meg az elhunyt férfiu érdemeiről.

— Kedves Barátunk, szeretett elnöktársam! Mély megindultsággal, szívünkben fájdalommal, melyet csak fokoz halálod váratlan tragikus volta, állunk itt az aradi nemzeti munkapárt tagjai, hogy tőled, felejtetelen vezérünkől végbucsut vegyünk. Oly időben vállalkoztál pártunk vezetésére, amidőn nemcsak elv küzdött elv ellen, hanem a felkorbácsolt szenvedélyek nem kímélték az egyént sem, és ellenfelekből ellenségek váltak. Oroszlánrészt kértél magadnak ezen küzdelemből és mégis abból mindannyiunk szemében megnövekerültél ki. A mily mértékben fokozódott pártbíráid szeretete és bizalma, oly mértékben fokozódott az ellenfél tisztelete.

Ez a szeretet, bizalom és tisztelet méltó elismerése volt az önzetlen, tiszta hazafiság által sugalt, mellette tekintetek által nem befolyásolható, erős meggyőződésű igaz férfunak és hű fokmérője a te lelki nagyságodnak, gondolkodásod nemességének és korrekt férfiaságodnak. Elismerése és hű fokmérője annak a mély érzésű, lélekbeli fakadó óriási nagy és lankadatlan munkának, amellyel oly mélyrehatóan hozzájárultál a modern Magyarország kiépítéséhez, midőn az intelligens, képzett munkásoknak százait állítottad az elhanyagolt magyar ipar szolgálatába és a kiknek nemcsak észére tudtál hatni, hanem akiknek szívébe tudtad csepegtetni a hazafias érzést, a szép és jó iránti fogékonyságot.

Ez volt életed fő tevékenységi köre, de hű, odaadó, lelkes munkása voltál minden oly kérdésnek és törekvésnek, amely hivatva volt szeretett városunk és polgárainak érdekeit előmozdítani. Lelked nemessége, szívjósága, észjárásod őszinte és egyenes volta, mélyenjáró bölcsességed számtalan kérdést vitt dűlőre, mely már-már utvesztőbe tévedt. Egy jó, igaz, becsületes, egész ember harmonikus életét élted, és így mérhetetlen a fájdalom, mely kora elmúlásod felett hűn szeretet családod, barátai és polgártársaid szívében él és pótolhatatlan a veszteség, mely mindnyájunkat éri. Szeretett, felejtetetlen vezérünk, barátunk, Isten veled.

A mély hatást keltő beszéd után Krenner Miklós dr., az aradi tanáregyesület nevében bucsuzott el örökre Nesnera Aladártól. A költői lendületű, szívhez szóló melegséggel átszőtt bucszóbeszédében könyeket fakasztó emlékezett meg Krenner dr. az elhunyt férfiu emberi, családapai és tanári működéséről. Beszédében a következőket mondotta:

Nagyon elsietsz tőlünk Nesnera Aladár. De bármily feltartóztatatlannal ez a vegső, örök utazásod, mégis megfogom gyöngöden csillagruhad szegélyét és megállítalak néhány pillanatra. Hogy utoljára szóljak hozzád, mielőtt feloldodra a levelek aranyzópóra közt elhaló szomorú ősz hervadásban. Aki mindig csak jót szolgáltattál ki dús szívedből, most a legfájdalmasabb, legsúlyosabb terhet raktad reám: bucsut kell mondanom arva iskolád tanárai, szerető munkatársaid és a gyászborult egész aradi tanárság nevében. Annyi, annyi meggyőzőrt szív ver itt magyarázat nélkül, kik gondolkodás meredekjein járva, annyiszor mérlegelték az élet és halál rejtelmét, most megis tudatlanul, a nagy ellentétben hanyódnak: elméjükben hordozzák egész életedet és szemükben koporsód szomorú tükrözését. Szeretném hangos, lázadó kiáltással átfurakítani földünknek ezt az ólomszínű, síró kupoláját és máris világoktól megkérdezni, miért kellett ennek így történni? Nem-e borzalmas eltévelyedés okozta, hogy kitorlódt az élet jegyzékéből a név, melynek még sokáig ott kellett volna ragyognia? Mert nem-e bálkáz munkája, hogy el kellett távoznia a boldog

embernek ebből a mindjobban keseredő, megáporodott világból? Nem-e durva tévedés, hogy az ezerkezű munkás összeomlik a szomorú, lankadt országban, melyben a verejtékező harcosok ezredeinek oly égető insége van? Nem-e végzetes igazságtalanság, a magyar iskolázás, az iparoktatás mezejéről elhuzni az egész, tökéletes bajnokot? De el kell hallgatnom e lázas feljajdulással. Mintha a koporsó fedelén át látnám ajkad szelíd mozdulását, mintha hallanám szavadat: „Hallgassatok el, én megteljesítettem küldetésemet; mint mindenki a földön, kiéltem életemet és odaadtam mindent, amit adnom lehetett. Odaadtam egész szerelmemet az áldott lelkű hivesnek, egész apai szívemet imádott gyermekeimnek. Odaadtam bölcsességemet Arad városának, energiámat egy pártnak, orvoságomat az ország közgazdasági életének, szeretetemet a tanítványoknak, jószágomat tanárainknak, mosolyomat embertársaimnak. Harmoniát kerestem, összhangban mulok el, szép életben voltam és szép halál karján elmegyek.” Megbékéltem, a megnyugvás érzéseiben emeljük fel meghajolt szívünket: e fájdalomra nincsen ugyan vigasztalás, de határozottan, büszkén, hatalmasan valhatjuk a nagy mindenség törvényszéke előtt — mert minden temetés az örök rendelkezés szigorú törvénylátása, mikor egy pillanat sűrűségében megleveledik az élet egésze, — bátran hirdethetjük: Nesnera Aladár igaz, egész, befejezett munkásember volt. Indulj most már fényes barkedben ismeretlen világok vizeinek mélységei felé, a mi voltál, családod szívében áldott emlékeztél, embertársaid bensőjében nagyszerű eszmévé változik. De úgy-e, mielőtt átlépsz a földi világ opálhorizontján, még egyszer, utoljára megöleled a Te alkotta iskolád, bánatos tanártársaidat? Ugy-e meglátod szemünkben a könytelen könyök ragyogását, meghallod szívünk köszönetét, amiért a mienk voltál. És úgy-e megszorított még egyszer felfele emelt jobbomat, amelyet barátai nevében forrón, minden halállal, egész lélekkel nyújtok im feléd. Legyen örök pihenésed mély, mint a minő volt bölcseséged, legyenek sírálmaid szépek, amilyen szép volt életed. Szeretett főigazgatónk, drága jó tanártársunk, büszkeségünk, dicsőségünk, Nesnera Aladár isten veled.

Végül meg Nesnera Aladár vezető, oktató, apai keze nélkül elárvult tanítványai nevében Haller Imre, a fa- és fémipari szakiskola negyed éves növendéke mondott elfogódottan, megindultan néhány bucsuzó szót az elhunyt főigazgató koporsója mellett. — A tanítóképző intézet ének-kara Zoltai Mátyás tanár vezetésével alatt gyászalt énekelte.

Ezután megindult a gyászmenet, amelynek élére a minorita templom előtt a királyi főgimnázium és főreáliskola növendékeinek hosszú sora állt. Közvetlen a gyászkocsik előtt a fa és fémipari szakiskola növendékei vitték koszorújukat. Két koszorú kocsi után következett a szintén koszorúkkal elborított diszes fekete halottas hintó, amelyet a Nesnera családon kívül a kereskedelmi minisztérium kiküldöttje és a temetésen megjelent testületek küldöttségei kísértak a felső temetőbe, ahol Monay Ferenc dr. plébános újból beszterlerte a koporsót. A temetőben a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra Nesnera Aladárt.

SPORT.

+ Bajnoki mérkőzés. Vasárnap játsza első bajnoki mérkőzését az Aradi Torna Egylet football csapa az AAK. Török Gábor-utcai sporttelepén. Ellenfele a Nagykikindai Előre T. K. egy fiatal, szimpatikus csapat lesz, amely az idén először vesz részt a bajnokságban. Dacára, hogy a NETK. csak feléve áll fenn, a csapatában tulnyomó részben régi jó játékosok játszanak. A nagykikindaiak legjobb csapatukkal jönnek Aradra és előreláthatólag érdekes küzdelem fog kifejlődni a két csapat között. A bajnoki mérkőzés délután fel négy órákor kezdődik.

Farkasszemet néznek a seregek.

(Nincs hadüzenet, nincs ultimátum. — A monarchia és Oroszország balkáni szerepe.)

— Saját tudósítónk jelentései. —

Arad, október 4.

Ellentmondó hírek háborúról és békéről, hírek megcáfolt, vagy legalább is meg nem erősített határszéli kisebb csatározásokról, hírek az európai nagyhatalmak diplomatainak egyelőre nem világos és eredményt nem mutató munkájáról: ebből állnak a mai nap értesülései a Balkán-fel-fordulásról.

Hadüzenet nem történt, ultimátumot még nem adtak át, a balkáni államok nem szüntették be a fegyverkezést és Törökország nem hajlandó még a gyors reformalkotásra Macedóniában és a többi tartományokban, a hatalmak pedig ma sem tettek többet, mint azt, hogy a monarchiára és Oroszországra bizzák a Balkán dolgát.

Csupa várakozás és merő bizonytalanság van tehát egyelőre afelől, hogy mi lesz a Balkánon: béke, vagy háboru. Minden egyetlen lépéstől függ most és ez a lépés minden órában megtörténhet. Ez az új rubikoni lépés a török határ átlépése a négy ellenséges hadsereg valamelyike által. Ha a görög, vagy az újabban egyesült operációra készülő szerb-bolgár (és nyilván montenegrói) seregek bevonulnak török területre, akkor elkerülhetetlen a véres összeütközés és a hadüzenet. A hadüzenet pedig egészen új mederbe tereli az ügyeket és másnemű közbelépést tehet szükségessé a béketeremtésre kijelölt hatalmak: a monarchia és Oroszország részéről, mint aminőkkel hadüzenet nélkül megcsinálható még a béke.

A feszültség most már olyan természetű, hogy nem tarthat sokáig. Napok kérdése csak, hogy merre dől a helyzet és a jövő sorsa. A nagyhatalmak békés szándéku diplomáciai munkája máris megakasztotta ugyan harcias fölvonulásukban a balkáni államokat és épen ez az akció mérsékelte a háboru hirtelen és meggondolatlan kitörésének veszélyét, azonban nem szabad elfeledkezni arról sem, hogy amit a Balkán diplomatai most már halogatni igyekeznek, azt az összetoborzott felvad és deliriumos seregek egy vakmerő és elhamarkodott lépéssel halomra is dönthetik.

A mai értesüléseink a következők:

Nem lépnek közbe a nagyhatalmak.

— A monarchia és Oroszország missziója. —

Belgrádból jelentik: Egy kiváló osztrák és magyar diplomata a következőket jelentette ki:

— A helyzet már nem válságos többé, hanem kezd tisztulni, de hozzá kell tennem, nem békés értelemben. Bulgária és Szerbia sokkal jobban belelovalták magukat a háboruba és a mozgósítás sokkal nagyobb áldozatokat rótt rájuk, sem hogy meg tudnának hátrálni. Meg vagyok róla győződve, hogy Pasic és Gesov szívesen meghátrálnának, de ezt dinasztiajuk tönkretétele nélkül nem tehetik. Ha Törökország nem adja meg vilájetjeinek azonnal az autonómiát, akkor a háboru elkerülhetetlen. En a szombati napot tartom kritikus napnak; ekkor fogja Péter király trónbeszédét elmondani és nem lehetetlen, hogy még ezen a héten megüzenik a háborút.

Kölnből jelentik: A Kölnische Zeitung-nak jelentik Konstantinápolyból: A béke föntartásának reménye egészen szétfoszlott és talán már csak a nagyhatalmaknak rendkívül gyors és energikus közbelépése bírhatná rá a Balkán-államokat a lezárásra. Törökország véglegesen vonakodott a görög gözösöket kiadni és a szerb hadiszert török területen átszállíttatni.

Berlinből jelentik: A Taegliche Rundschau

jelent: Az osztrák és magyar kormány abban az esetben, ha minden igyekezete ellenére a háboru mégis kitörne, még a döntés előtt indítványozni fogja a békekonferencia összehívását. Németország és Olaszország feltétlenül támogatni fogják ezt az eszmét, de remélik, hogy Anglia és Franciaország is hozzá fog járulni. Oroszország viselkedése kétséges lenne, mert a cárnak befolyásos környezete úgy vélekedik, hogy Balkán-konferencia sem Oroszországnak, sem a Balkán-államoknak nem hozna hasznot.

Párisból jelentik: A külügyminisztériumhoz tegnap este nyolc óráig a Balkánról érkezett táviratokból kitűnik, hogy a helyzet ott néhány napig változatlan marad.

Az európai hatalmak között függőben lévő tárgyalások mind kedvezőbbre fordulnak és remélhető, hogy rövid időn belül megegyezés jön létre a béke érdekében való közös akcióra.

Annál a körülménynél fogva, hogy a balkáni események kiválóan Oroszországot és Ausztria Magyarországot érdeklik, Franciaország, Anglia és Németország hajlandók volnának a két hatalmat, ha ohajtanak, mint Európa mandatáriusait cselekedni hagyni.

Párisból jelentik: A „Pán” jelentése szerint Németország kijelentette, hogy nem hajlandó a nagyhatalmak közös akciójához csatlakozni és azt pártolja, hogy Ausztria-Magyarország kapjon megbízatást a nagyhatalmaktól és ő direkt lépjen érintkezésbe a balkáni államokkal és Törökországgal.

Szerb-bolgár egyesült hadsereg.

— Hírek az első összeütközésekről. —

Konstantinápolyból jelentik: A bolgár határon megkezdődött az ellenségeskedés. Részleteket még nem tudnak. Hír szerint egy bolgár lovascsapat Musztafapasa mellett török területre lépett. Musztafapasa egyenes vonalban fekszik Filippopolisz és Drinápoly között.

Londonból jelentik: Az Exchange Telegraph Company-nak jelentik Konstantinápolyból: Török és bolgár csapatok között Hermanli közelében bolgár területen Drinápolytól nyolcvanhét kilométernyire összeütközés volt. A harc nagyon véres lehetett, mert a halottak száma mindkét részlől négyszáznál több volt. Temroz mellett is összeütközés volt törökök és bolgárok között. A harc harmadfél óra hosszáig tartott.

Konstantinápolyból jelentik: A határokról kisebb és nagyobb összeütközéseket jelentenek. Timros mellett bolgár és török katonák közt két óráig tartó ütközet volt, Novibazárnál pedig szerb és török csapatok folytattak heves csatározást. Mindkét helyen a török katonaság került ki győztesen a harcokból.

Berlinből jelentik: A Russische Zeitung Belgrádból arról értesül, hogy a szerb Timros divízió a közeli napokban a bolgár határok felé fog indulni, hogy ott egyesüljön a bolgár hadsereggel.

Szófiából jelentik: Küstendil és Dugnica között szerb-bolgár egyesült hadsereg gyülekezik, amely valószínűleg Üszküb felé operál. Nisben lesz központosítva a szerb-macedón sereg. A szerb Drina-sereg Valjevóban lesz összpontosítva.

Konstantinápolyból jelentik: Négyezer görög önkéntes állt a török határt.

Belgrádból jelentik: Hivatalosan dementálják azt a hírt, mintha a szerb és török csapatok között összeütközésre került volna a sor.

Hadiállapot Bulgáriában.

— A bolgár kormány a pénzinség ellen. —

Szófiából jelentik: A bolgár tartalékosok nagy lelkesedéssel vonultak be. A dunai kikötőkben a kereskedelem egészen szünetel, mert az összes alkalmazottakat behívták. Az állami és a táviró-és postahivatalokban alig van személyzet. A Duna mentén lakó törökök elmenekültek. Brailában, Ga-

lachban és Szulinában alig van gözös. Németország, Olaszország, Anglia részére töméntelen gabona hever a raktárakban.

Tegnap ezer diák zászlóval és zeneszóval a kaszárnnyak elé vonult, ahol azt kívánták, hogy a hadseregbe sorozzák be őket. Ajánlásukat nem fogadták el, mert a hadseregnek egyelőre nincs szüksége önkéntesekre. A diákok ezután nemzeti dalokat énekelve elvonultak a város utcáin s a konak előtt, továbbá az olasz és az orosz követségnél zajosan tüntettek a háboru mellett.

A rendőrség ma rendeletet adott ki, amelyben az élelmickek árát szabályozza, de ennek ellenére a kereskedők a helyzetet kihasználják. Készpénz egyáltalában nincsen, mert a pénzt a nemzeti bank visszatartja és példáját a többi bankok követik. A bolgár kormány ma 5 liráról szóló bankjegyeket hozott forgalomba. Összesen két millió lei értékben hoztak ilyen papírpénzeket forgalomba, hogy a pénzhiányon segítsenek.

Bécsből jelentik: Az osztrák kereskedelmi muzeum Szófiából azt az értesítést kapta, hogy a Bulgáriára szóló moratorium egyelőre három hónapban lett megszabva. Szeptember 30-tól kezdődik a moratorium terminusa.

A külföldön élő katonaköteles bolgárokat egy-másután rendelik haza. Mint Csongrádról jelentik, a Csongrádon lakó katonaköteles bolgár kertészeket Szófiából táviratilag hazarendelték. Harminc kertész holnap indul hazafelé. A lelkesedés óriási közöttük. — Továbbá Rutkáról jelentik: Mintegy ötven szerb és bolgár főiskolai hallgató érkezett ide Berlinből. Tegnapelőtt távirat érkezett a berlini szerb és bolgár konzulátushoz, hogy négy napon belül minden hadköteles vonuljon be. A diákok valamennyien lelkes hangulatban vannak.

Konstantinápolyból jelentik: Miután néhány nap óta a portához Szófiából, az ottani török követtől érkezett siffertáviratok el vannak törölve és nem fejthetők meg, a szófiai török követség speciális futárt akart Konstantinápolyba utaztatni, amit azonban a bolgárok megakadályoztak. A futár azonban végül egy idegen diplomatának kíséretében pályaudvarhoz mehetett és elutazhatott. A filippopoliszi török konzul, aki a konzulátus épületéből nem mer kimenni, ezt idegen konzul közvetítésével kapja meg a szükséges élelmiszereket.

Várnában a bolgárok garázdálkodnak a törökök ellen. Arra kényszerítik őket, hogy fezzel kalapot tegyenek a fejükre. Egy muftit megverték s egy kereskedőt súlyosan megsebesítettek. Aidosz közelében egy török falut kifosztottak és négy törököt meggyilkoltak.

Konstantinápolyból jelentik: A Bulgária felé való postaszolgálatot megszüntették. Az összes telefondrótok tul vannak terhelve. A katonai távirati cenzura oly szigorú, hogy a szófiai lakosság semmit sem tud sem a nemzetközi, sem a vidéki eseményekről.

Törökország defenzívában marad.

— Konstantinápolyi tüntetés a háboru mellett. —

Konstantinápolyból jelentik: Tegnap délután több ezer török az utcán tüntetett a Balkán-államok ellen s ezeknek az államoknak követségeihez vonult. Az emberek itt jó ideig lármáztak, de ezután rendzavarás nélkül szétszóztak. Némi kiállítás volt az olasz nagykövetség előtt a béke mellett. Mára nagy háborús tüntetést terveznek a szultán palotája előtt és onnan az osztrák és magyar és német nagykövetség elé fognak vonulni, hogy ezeket az államokat szimpátiájukról biztosítsák.

Ezernél több jogász, orvosnövendék és hodzsa az egyetemen gyűlést tartott, azután a Yildiz-kioszkhoz vonult, ahol Kiamil basát lelkesen üdvözölte. Kiamil beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy a háboru valószínű s arra kérte a diákokat, hogy bizzanak a kormányban. Az erősen főlámporodott tömeg ezután az Ikdám szerkesztőséghez vonult, ahol Ali Kemál szerkesztő beszédet mondott s azt kívánta, hogy a hadsereg foglalja vissza Ruméliát. A diákok lelkes kiáltásba törtek ki s ezt kiáltották a többi között: Vessze-

nek az átkozott bolgárok! *Éljen a háború! Éljen a hadsereg!*

Konstantinápolyi tartalékosok lelkesen ösztönözik a zászlók alá. A porta a hadügyminisztérium hivatalos hirdetményét közli, melyben a bevonulás határidejéül szombat estét tűzi ki.

A porta elkerülhetetlennek tartja a háborút, de elhatározta, hogy ameddig csak lehet, *nem fog lépni a defenzívából.*

Konstantinápolyból jelentik: A belügyminiszter távirati körlevelben megtiltotta a gabonakivitelt. A kormány mára várja a Balkán államok végleges nyilatkozatát.

Konstantinápolyból jelentik: Törökország két hadsereget szervez a Balkán-államok ellen. Az északi hadsereg, amely Abdullah pasa parancsnoksága alatt áll, a szerb és bolgár haderővel szemben fogja hadműveleteit kifejteni. A déli hadsereg Görögországgal száll szembe Riza pasa parancsnoksága alatt. Mindkét török sereg fővezérévé Nazim pasa hadügyminisztert nevezi ki a szultán.

Mi készül a tengeren?

— Készenlétben a monarchia hajóhada. —

Bécsből jelentik: A Zeitz jól értesült helyről arról tudósít, hogy a pólai tengerészeti fegyvertárban serény munka folyik. Kezen fekvő, hogy bizonyos elővigyázatossági intézkedéseket meg kell tennünk. Ha még jelenleg mozgósításról nincs is szó, mégis gondoskodni kell az eshetőségekről. *Mozgósítás esetére Hauss altengernagy van kiszemelve a tengeri hadműveletek vezetésére.*

Konstantinápolyból jelentik: Ma éjjel a Mesudich nevű török cirkáló négy torpedócsónaktól kísérve a Fekete tengerre megy ki. A cirkáló lepecsételt parancsot visz magával. Valószínű, hogy egy bolgár kikötő ellen irányuló támadásról van szó. Hír szerint Iniada török kikötő előtt bolgár torpedónaszádok jelentek meg.

Konstantinápolyból jelentik: A külügyminiszter tegnap azt az értesítést kapta, hogy a bolgárok Galac és Várna mellett tengeri aknákat süllyesztettek el, hogy török hajók támadását lehetetlenné tegyék.

Rómából jelentik: Az olasz flotta Viale tengernagy vezénylete alatt a görög vizekre ment.

A Balkán-államok kívánságai.

— Románia feltételei a bolgároknak. —

Konstantinápolyból jelentik: A Balkán-államok a következő követeléseket támasztják: Macedónia autonómiát és kormányzást kap. Epirus Görögország, Szerbia pedig Szerbia befolyása alá kerül, míg Bulgária átveszi Macedónia protektorátusát. A négy Balkán-állam követeli a berlini szerződés 23. szakaszának végrehajtását. Ha Törökország nem fogadja el azonnal a feltételeket, akkor rögtön megüzenik a háborút. Ha Törökország valamelyiküket megtámadja, akkor a többiek fellépnek vele szemben.

Bukarestből jelentik: A kormány lapja, az *Universal* írja: Hivatalos helyről felhatalmaznak annak kijelentésére, hogy Románia egy esetleges háború esetén úgy viselkedik, mint a nagyhatalmak, várakozó álláspontot foglal el. Az esetre, ha Bulgária lenne a győztes a háborúban, *Románia sem maradna indifferens* és olyan kompenzációkat kell elérnie, melyek Bulgária előnyeivel legalább is egyenlők. Románia nem maradhat tétlen, ha Bulgária területi gyarapodásra törekszik és senki sem vitathatja el Romániától azt a jogot, hogy az egyensúly fenntartása céljából hasonló célt követ. Egyelőre csak a figyelmes szemlélő szerepét játssza.

Bukarestből jelentik: Ma este Szinajában minisztertanács volt a király elnöklésével, melyben a Balkán helyzettel és a konzervatív pártkérdéssel foglalkoztak. Ma délután az a hír terjedt el, hogy a román minisztérium beadta lemondását és a konzervatívok vezérét *Carpot* fogják utódul ajánlani. Erről azonban még hivatalos megerősítés nem érkezett.

Párisból jelentik: A Havas-ügynökség jelenti Szófiából: A kormány a hatalmakhoz jegyzéket szándékozik intézni, melyben ki vannak fejtve azok az okok, melyek Bulgáriát arra indították, hogy Törökország irányában más magatartást tanúsítson, mint eddig és amelyben igazolja azokat az intézkedéseket, amelyekhez Bulgáriának folyamodnia kellett. A jegyzék, melynek átnyújtása a hatalmakhoz küszöbön áll, tartalmazni fogja Bulgária követeléseit.

Belgrádból jelentik: Hír szerint a szkupstina nem moratóriumot fog elhatározni, hanem csak provizóriumos törvényt szavaz meg, a melynek értelmében a védőkötelesek írásbeli fizetési kötelezettségei a demobilizálásig elhalaszthatók. — Ma az utolsó korosztály védőkötelezettei megkapták a mozgósítási parancsot és beosztásokat. — Mértékadó helyen kijelentik, hogy a municiók átszállításának kérdése nem fog a diplomáciai viszony megszakításához vezetni.

Belgrádból jelentik a Távirati Irodának: A szerb külügyminiszter felkérte indósitónkat annak sürgős és nyomatékos megállapítására, hogy az az állítás, mintha a szerb külügyminisztérium információkat adott volna Törökországhoz intézendő ultimátumról, valamint az a hír, mintha Belgrádban titkos hattagu külön misszió érkezett volna Konstantinápolyból, hogy a szerb kormánnyal tárgyalásokba bocsátkozzon, tökéletesen valótlan.

Aténből jelentik: A török követ ma elutazott Konstantinápolyba. Tegnap este meglátogatta a görög külügyminisztert és fölvilágosítást kért tőle a mozgósítás céljáról. A külügyminiszter ezt az intézkedést Törökország mozgósításával és kihívó viselkedésével, a többi közt azzal okolta meg, hogy a török kormány számos görög hajót a Dardanellákban visszatart.

VÁROS ÉS MEGYE.

A Weitzer-alap újabb jövedelme. A Weitzer alap jövedelme egy érdekes pör következménye folytán évi hatszáz koronával szaporodik. A pört a város nyerte meg a napokban a Kurián, ahol a törvényhatóságot Jeggessy Károly tb. főügyész képviselte. Nehai Weitzer János egyik legjobb barátja volt Rostaházy Kálmán budai plébános, aki idők folyamán többször kapott kisebb nagyobb kölcsönöket dugdazdag barátjától. A gyáros sohasem kérte a pénzt a plébánostól, de könyveibe pontosan bejegyezte a tételeket. Mikor Weitzer János elhunyt és Arad városát tette meg örökösének a hagyaték lebonyolítása alkalmából megtalálták a könyvekben a plébános adósságát, mely tízezer koronára szaporodott fel. A város pör után érvényesítette az igényeit, azon pörnyertes is lett, azonban a plébános kérelmére beleegyezett abba, hogy ez évi hatszáz koronás részletben törlessze a tízezer koronát. A városi tisztviselői hivatal elkészítette az erre vonatkozó okmányokat és azok érkeztek vissza a plébános aláírásával Aradra.

A városi kölcsön kifizetése. A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság utalványára az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár ma befizetett Arad város pénztárába ötszázezer koronát, mint az egymillió kölcsön első felét. A tanács intézkedéseinek megfelelően a pénztár ebből az összegből elsősorban a városnak a különböző alapokkal szemben fennálló tartozásait egyenlíti ki. A kölcsönből még fennmaradó ötszázezer koronából a mutakozó szükség szerint folyósított majd megfelelő összegeket.

A tanács a családi pótlék kérelmek ellen. Azok a családok városi tisztviselői, akik a IX. és X. fizetési osztályba tartoznak, azzal a kérelemmel fordulnak a városhoz, hogy őket is részesítsék családi pótlékban. Ezek a tisztviselői tudniillik az új fizetésrendezési szabályzat szerint városi pótlékot kapnak. Ezzel egészítődik ki törzsfizetésük oly nagyságúra, mint a milyent a városfejlesztési törvény a megfelelő kategóriájú tisztviselőkre előír. A fizetésük tehát a törvénynek megfelelő, csak hogy az esetben, ha a városi pótlék rendszer rájuk nézve megszűnnék és családi pótlék lépne helyébe, a több gyermekkel bíró tisztviselő az előbbi pótléknál nagyobb összeget kapna. A tanács ma tartott ülésén foglalkozott a kérelemmel, melyet a maga részéről nem tart teljesíthetőnek, mert akkor valamennyi fizetési osztálybeli családos tisztviselő előállhatna ilyen kérelemmel, ami a javadalmakat csak nemrég rendezett közönséggel szemben méltánytalan lenne. A beadványt azonban beterjeszti a törvényhatósági közgyűléshez.

Egy új aradi szálloda.

— A Vadászúrt szálloda és kávéház megnyitása. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 4.

Az aradi elsőrangú szállodák száma holnap egy új, igazán modern berendezésű szállóval szaporodik meg. A régi Vas szálloda helyén, amelyet a hónapok óta tartó átalakítás, újjáépítés és berendezés alatt már el is feledtek, holnap nyílik meg a Vadászúrt szálloda, amely pompás berendezésével, a hozzátartozó fényes kávéházzal együtt és a régi, ismert Vadászúrt vendéglővel kapcsolatban. Az új szálloda berendezési munkáit ma adták át a vállalkozók készen a háztulajdonos, Mihályi Gyulának és Nagy Lajosnak, aki bérlije, vezetője a Vadászúrtnek.

A két emeletes szállóépületben minden vadonatúj és izlées. A földszintet a Vadászúrt-kávéház modern, kényelmes és barátságos terme foglalja el. A kávéház hatalmas tükörrablakai a Deák Ferenc-utcára néznek. Ügyesen csoportosított asztalok, barátságos falkékre tagolt szögletek várják a csinos faburkolattal díszített kávéházba a vendégeket, akik holnap már megkezdhetik a — visszatérést. A románok, az aradi románok vezetői, a román újságírók például csak visszatérnek a megújított otthonba. A kávéházat fényes és pompázatos volta mellett is kellemessé, barátságossá teszi a díszkrét világítása: a ragyogó villamoscsillárok fénye izléeses halványlila ernyőkön szűrődik át és kedvező hatást kelt. Művészi billiárdasztalok, földszinti és emeleti játéktérmegek egészítik ki a kávéházat.

A két emeleten összesen negyvennél több egy és kétágyas szállodai szoba vár vendégekre teljesen készen, nem csak új, hanem olyan kiállítású butorzzattal, amely nem hasonlít a régi „szállodai” butorokhoz. Az utcai szobákban fényes rézágályok, hatalmas kerevetek, nemes fából készült butorzzat, minden emeleten két-két valóban elegáns szalon; az udvari szobákban is új, tiszta, jóhatású matt butorok. A szobákban nem a szokásos szállodai uniformis vonal végig: szőnyegek, függönyök színe-mintája ad más-más egyéniséget valamennyinek. A kényelmet fokozza az, hogy minden szobában központi fűtőkészülék van.

Az új Vadászúrt szállodához és kávéházhoz csatlakozik még a Vadászúrt vendéglő is, amelynek a Zrínyi-utcára nyíló helyiségeit holnap — amidőn a szálloda és kávéház megnyílik — végleg hozzátartozásuk ezekhez és a nagy hármastól ismert hozzátartozással vezeti tovább Nagy Lajos.

A szálloda berendezését kizárólag aradi iparosok állították elő. Így a szállodai butorzzatot, a kávéházi belső berendezést, ebben két hatalmas intarziás billiárdasztalt Reinhardt Gyula aradi butornagyiparos telepe szállította és készítette Reinhardt Kálmán tanár tervei szerint; a villamosvilágítást Koch Dániel rendezte be izléesesen az egész épületben. A kávéházi helyiségek falburkolata pedig amarant-fából Braun Gusztáv aradi asztalos telepén készült.

A mai átvétel után október 5-én nyílik meg a közönség számára a Vadászúrt-szálloda és kávéház.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Ki felelős a kávéházban ellopott télikabátért. Sokat vitatott kérdés volt eddig, hogy a kávéháztulajdonos felelőssége meddig terjed az üzletében elveszett idegen tárgyakért. Erre vonatkozólag csütörtökön a budapesti királyi ítélőtábla érdekes határozatot hozott. Balassa Ármin dr. ügyvéd 1910. január hónapban Budapesten járt a Vigadó-kávéházban is megfordult, amelynek Ewa Lajos a tulajdonosa. Botját és télikabátját a főpincérnek adta át megőrzés végett. De ez az óvatosság sem használt, mert amikor távozni akart, a személyzet sem a botot, sem a kabátot nem tudta előadni. A két értékes tárgyat valami élelmes tolvaj elemelte. Balassa Ármin dr., mivel kárát senki sem akarta megtéríteni, pört indított a főpincér és a kávéháztulajdonos ellen. A kártérítési pört úgy a budapesti járásbíró, mint a törvényszék előtt megnyerte. Ewa Lajos kávéháztulajdonos azonban nem nyugodott meg az ítéletben, hanem az ellen felülvizsgálati kérelmet adott be a budapesti ítélőtáblához. Kérelmében azt vitatta, hogy a tulajdonost nem lehet felelősségre vonni a kávéházban eltűnt idegen tárgyakért. Ezt az ügyet csütörtökön tárgyalta a budapesti királyi ítélőtábla, amely a két alsóbíró ítéletének helybenhagyásával visszautasította a felülvizsgálati kérelmet. A tábla az indokolásban kimondta, hogy a kávéháztulajdonos igenis felelős azon tárgyakért, amelyeket alkalmazottjai megőrzés végett a vendégektől átvesznek.

§ Egy havi fogház a kalauz bántalmazásáért. Budapestről jelentik: Nagy esőddel volt tavaly szeptember tizenhatodikán délelőtt a Rákóczi-ut végén. Az 1153. számú közuti villamos kocsis kalauza észrevette, hogy egyik utas, a kinek nem volt jegye, le akar szállani. Az utas rendkívül fölhaborodott és heves szóváltás után egy őtkoronással akart fizetni.

— A pénz hamis, mondotta Barlovics Károly kalauz; ismerem az ilyen pasasok fogását — és megfogta az utas gallérját.

A már leszállott ember erre úgy mellbevágta a kalauzt, hogy a látványosságra összesereglett bémészkodók legnagyobb mulatságára, hanyatt vágódott és a táskájában levő aprópénz szerte gurult. Mikor azután újra talpraállott, csak akkor eresztette el az őt lelővéssel fenyegető utast, a mikor rendőr érkezett a botrány helyére. — A hetedik kerületi kapitányság előtt a renitens ember névjegygyel igazolta azt, hogy őt Abádi Mártonnak hívják a foglalkozására nézve lakástisztító és padlófanyező. Megmotozásakor egy Haas Márton névre szóló névjegyet és egy forgópisztolyt is találtak nála. Az előbbire nézve azzal védekezett, hogy csak nem régen magyarosította meg német hangzású nevét és így jogosan használhatja a régi névjegyet is, a forgópisztolyt pedig azért tette zsebre, mert fegyverengedelmet akart kérni. A budapesti büntetőtörvényszék hatóság elleni erőszak vétsége miatt nyolc napi fogházra ítélte a vadlót, a kinek büntetését a királyi tábla ma egy hónapra emelte föl.

§ Pör az el nem készült szobor miatt. Szegedről jelentik: Szeged város évekkor ezelőtt megbizta Zala György szobrászművészt Deák Ferenc ércszobrának elkészítésével. A megbízáskor úgy tervezték, hogy a szobrot még 1910-ben leleplezik, de ez még a mai napig sem történt meg, mert a művész, bár tekintélyes előleget vett föl, egyre késik a szobor szállításával. Késedelmezése annál kellemetlenebb, mert a Széchenyi-szobrot, mely már készen áll a hasonló nevű téren, együtt akarják leleplezni a Deák-szoborral. A város tanácsa végre is megunt a várakozást és most pört indított Zala ellen. A város beadványában, amelyet legközelebb bíróság elé, juttat, ki fogja jelenteni, hogy kénytelen a

művészt a szerződés megtartására bírón uton kényszeríteni. Ez nem jelentené ugyan a szerződés fölbontását, de jelentené nagyobb bírság kirovását. Zala György a pörtől aligha fog megijedni, mert tudja, hogy az hosszúra nyulik, olyan hosszúra, hogy ez alatt az idő alatt az öntödék közül, melyek most bojkottálják őt, valamelyik mégis vállalkozni fog a szobor ércbeöntésére.

Megkötötték az olasz-török békét.

— Tripolisz Olaszországa. — Törökország kártérítést kap. —

Távirati tudósítás.

Róma, október 3.

A Balkán államok háborus szándékának már megvan az első jó eredménye. Mindjárt a konfliktus kitörése után megjósolták, de nem is kellett hozzá nagy jó tehetség, hogy a Balkánon fenyegető veszedelm siettetni fogja a török kormányt a már hónapok óta folytatott békealkudozások befejezésére. Egy hete sincs még a Balkán-bonyodalom kipattanásának és máris aláírták a porta megbízottai a békepreliminárakat. Az esztendő óta tartó olasz-török háborúnak tehát vége.

Amint előrelátható volt, a háború azzal végződött, hogy Olaszország bizonyos formák mellett birtokában marad a meghódított afrikai földterületeknek és Törökország később megállapítandó — kétségtelenül tekintélyes — kárpótlást kap az elvesztett Tripoliszért.

A békéről a következő magánjelentések adnak hírt, — hivatalosan ugyanis még nem erősítették meg a békekötés tényét.

Konstantinápolyból jelentik: Biztos információk szerint a tegnapi minisztertanács elhatározta, hogy Olaszország legutóbbi javaslatához hozzájárul. A békepreliminárakat Szeifeddin, a török nagykövetség volt nagykövetségi tanácsosának Ouchyba érkezése után alá fogják írni. Szeifeddin délután Ouchyba utazott.

A külügyminiszter a tegnapi miniszteri tanácskozás után kijelentette, hogy az Olaszországgal való fegyverszünet a legközelebbi napokban várható, ellenben a porta minden igyekezete ellenére semmi remény sincs arra, hogy a balkáni háborút megakadályozzák.

Rómából jelentik: Az „Avanti“ szerint a békét Olasz és Törökország között holnap írják alá. A béke feltételei a következők: 1. Törökország visszavonja csapatait Lybiából. 2. Törökország egyelőre ignorálja az olasz szuverenitást. 3. Olaszország elismeri a kalifátus vallási és jogi fennhatóságát. 4. Olaszország kiüríti az aegai szigeteket. 5. Törökország kijelenti, hogy általános reformokat fog bevezetni Lybiában. 6. Olaszország kártérítést fizet Törökországnak. A részletek még hiányoznak.

Rómából jelentik: Itt nagy izgalmat és elégedetlenséget kelt az olasz-török béke megkötésének híre. Több lap hevesen támadja a kormányt a békekötés miatt és hazaárulással vádolja meg.

Párisból jelentik: Ouchyból érkező magánjelentések szerint az olasz békekövetek már az elmúlt éjszaka megkapták Rómából távirati uton a béke anyagi oldalának rendezésére vonatkozó felhatalmazást. Kétségtelen ugyanis, hogy Törökország utolsó ajánlatában hajlandóságot árult el arra, hogy csapatainak Lybiából kivonulását kész megvásároltatni. A török kiküldötték álláspontja szerint Olaszországnak meg kell váltania anyagi ellenértékkel azt a jövedelmet, amit Tripolis és Kyreika állami bevételei

a portának jelentettek és ez oly módon történhetik, hogy Olaszország megfelelő annuitást juttat Konstantinápolyba a török államkincstárba. Ennek a pénzügyi kérdésnek a megoldása kezdettől fogva nagy nehézségekbe ütközött, mert az a vélemény merült fel, hogy az európai pénzpiacok a jelenlegi viszonyok között nem szívesen látnak egy olyan nagyarányú tranzakciót, aminőt ez a kérdés szükségessé tesz. — A kárpótlás összegébe be fogják számítani a tripoliszi szultán-helyettes számára évente szükséges vallásos célú költségeket is.

Arról nem érkezett híradás, hogy történt-e megegyezés a sokat emlegetett török szénállomás ügyében, amelyet a lybiai tengerparton létesítenének. Olaszország erről olyképen kíván rendelkezni, hogy kijelentést tesz, amely szerint nem fog akadályt gördíteni a Törökország által Lybiával fenn tartandó kereskedelmi forgalom elé.

Rablóvezér belga költő.

(Egy veszedelmes ember élet-regénye.)

Távirati tudósítás.

Brüsszel, október 4.

Rendkívül veszedelmes embert tartóztatott le tegnap az itteni rendőrség. Belgium egyik neves írójáról van szó, aki számtalan gonosztettet követett el évek hosszú sora óta és bizonyára még hosszú évekig garázdálkodott volna, ha össze nem vész bandájának egyik tagjával, aki boszúból feljelentette és bizonyítékokat szolgáltatott a rendőrségnek.

A gonosztevő, aki rémregénybe illő dolgokat követett el, Eugen Degraeve Belgium egyik népszerű újságírója, az Etoile Belge című nagy napilap munkatársa és tárcáírója. A nevét mindenütt ismerték, a dolgait nagy pénzzel fizették a lapok. Most egészen új oldaláról fogja megismerni Belgium közönsége.

Degraeve egyike a legveszedelmesebb gonosztevőknek, amint ez most róla kiderült. Vakmerő, cinikus és végtelenségig romlott ember, aki a gyilkosságtól és rablástól sem riadt vissza, ha arra került a sor. Három társával együtt legutóbb a namoursi Szent Albinus templomot akarta kirabolni és kifosztani. A templomban levő másfél millió frank értékű drágaságokra fájt az író betörő foga. A banda a legkisebb részletkéig kidolgozta a templom kifosztására irányuló tervét. El voltak szánva arra is, hogy a sekrestyét megölik, ha arra kerül a sor. Az volt a tervük, hogy a rablás után valamennyien kiszöknek Amerikába.

A napokban kellett volna a tervet végrehajtani. Azonban Degraeve ö-szeveszett egyik cinikus társával és kiakarta tenni a bandából. Erre ez boszúból az egész tervet elárulta a brüsszeli rendőrségnek, amely Degraevet és másik két társát letartóztatta.

Degraeve multja igen viharos. Ösztendében született. Ifjú korában mint matrónás batyjával együtt szolgált egy kereskedelmi hajón. 1893-ban azzal vádolták meg a két Degraevet, hogy ők gyilkolták meg és rabolták ki a hajóparancsnokot. A bresti esküdészek kötélhalálra ítélték mindketőt, azonban Carnot, az akkori francia elnök életfogytiglani fegyházra változtatta az ítéletet. Bátyja nemsokára meghalt, ő pedig kilenc évi raboskodás után kegyelmet kapott. A gyarmaton, ahol büntetését kitöltötte volt, a Rurik nevet viselte és mikor hazatért hazájába nagy propagandát kezdett ártatlansága mellett. Sikert is sok embert meggyőznie arról, hogy jusszik mordnak lett áldozata. Még társaság is alakult, amely a Rurik pör revízióját sürgette. Ezután író lett, költeményei és tárcái élénk feltűnést keltettek. Majd könyvet írt ezzel a címmel: „Emlékeim a bagnóból.“

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Okt. 5. szombat: *Hadak útja.*Okt. 6. vasárnap: *Hadak útja.*

* **Ártatlan Zsuzska.** Mulatságos, sikerült előadásban láttuk viszont a tavalyi szezon egyik legnagyobb sikerű operettjét, az Ártatlan Zsuzskát. Diósy Nusi valóságos extázisba hozta a közönséget pezsgő jókedvével, pompás táncával és végül bátorságával, mellyel minden vitriol merenyletről megfedkezve ölelte és csókolt a kitűnő partnerét *Huszár Károlyt*. Ma este mutatkozott be a színház új siederje *Hajdutska Laszló*. Nagyon talentumos, rutinizott, elegáns színész, aki biztonságával, diskrét játékával egy csapásra meg hódította a közönséget. Hangja nincs, de hisszük, hogy nem énekes szerepekre szerződtek. Értékes tagot nyert benne a társulat. A régi szereplők közül *Nógrádi Malvinnak*, *Bekőnének*, *Polgárnak* és *Várnainak* tapsolt sokat a közönség. H. G.

* **Október 6 a színházban.** Az aradi színház is melto kegyelettel és ünnepélyességgel üli meg a gyászos emlékeztető október 6-ának évfordulóját. Október 5-én, szombaton és 6-án, vasárnap *Verő György* látványos énekes történelmi színműve kerül előadásra, az „1848”, vagy a *Hadak útja*. Az ünnepi előadást nyitány vezeti be, a darabban, amelyet *Keszler* rendez, az egész társulat játszik.

* **Vasárnap délután** *Martos-Jacoby Bródi* nagysikerű operettje, az elmúlt szezon legnagyobb slágere, a *Leányvásár* kerül színre a már ismert kitűnő szereposztásban.

* **A gólya.** A nyári szezon egyik legjobb slágerdarabját, a *Gólya* című angol bohózatot hétfőn hozza színre a társulat. Az öleles, mulatságos bohózat főbb szerepeit *Novák Irén*, *Harmath Józsa*, *Nógrádi Keszler*, *Delli*, *Herold* játsszák; a darabot *Beregi dr.* rendezi.

* **Egy fővárosi kulturintézmény.** Ez év májusában egy új kulturközponttal szaporodott a nemzeti művelődés ügye. Egy magyar műbarát, *Ernst Lajos* megnyitotta a saját budapesti palotájában, a Nagymező utca 8. szám alatt tízennégy teremben elhelyezett magyar kulturbistoria gyűjteményét, mely maga is páratlan látványosság amellett, hogy a szemlélő tanulságokban kifogyhatatlan anyagot talál. Elénk tárul itt a magyar kulturtörténet sok emléke, a magyar történet sok híres nevezetes jelene a legkiválóbb magyar festők alkotásaiban. A tízennégy teremben — történelmi sorrendben — sorakozik az irodalmi, művészeti, történelmi, színészeti és zenei emlékek gazdag sora, páratlan izléssel rendezett, Falus Elek tervei alapján kifestett terek csodaszép miliójében. Az *Ernstmuzeummal* nagyon sokat nyert a főváros, középpontja lesz a legnagyobb művészi kultúrának és a közép-művészet és magyar történet terén kétségtelenül a főváros legnagyobb és legnevezetesebb látványossága. Különösen most *Zuloaga* remekművei szenzációzus érdekűek.

* **Keresztülhúzott tervek.** (Az *Uránia* óriási szenzációja.) Amint megjósoltunk, szörű-szóra be következett. Előre megmondtuk, hogy az *Uránia* új slagerjai olyan feltűnést fognak kelteni, amilyenre eddig nem volt példa. A legújabb, leghíresebb norvég film, melynek részletes meséjét már tegnap ismertettük, egyszerűen freppirozta a közönséget, szebb, hatásosabb, minden részleteben izgalmasabb képet még nem láttunk. A publikum óriási elismeréssel fogadta ezt a hatalmas képet, melyről felesleges minden különös dicséretet írni, a publikum maga viszi a hírt az *Uránia* fenomenális műsorának, melyen a keresztülhúzott tervek kivül még két olyan kép szerepel, mely halálra kacagtatja a nézőt. Az egyik *Frígyes* szerelmes a legötletesebb *Ambrosz* film, a másik a legbájosabb mozisínésznek, a kövér *Dudi* bácsinak megható szerelmi története. Mostantól kezdve mindig a különböző vállalatok legjobb produkciói kerülnek premierként színre az *Urániában*.

* **A tarantella tánc.** (Új műsor az *Apolló-színházban*.) Aki szeretné a bohém-világ történeteit, azoknak kedves szórakozást nyújt az *Apolló-színház* új slágere. Ezen a képen keresztül belátunk abba a csodás léhaságba, amit a bohémek minden tetteben felfedezhetünk. Nincs itt megfontolás, előzetes elhatározás, a gondolatot mindjárt a tett követi, ha az egy élettel is jár. Aranka, ez a szép, feketearcú modell eljárá a tarantella táncot s ez a buja színpadi tánc ezer bajnak lesz a kuforrása. Az események gyorsan kapcsolódnak egymásba, minden percnél más-más eredeti, nem várt meglepetése van, míg aztán elérkezünk a szerencsétlen, szerelmes szívű modell tragikus halálához. Kinyitja a gázcsapot s magában szivja a halált,

mert azt hiszi, hogy az ő boldogságának vége. Egy borzasztó pillanat: a gáz felrobban s minden lángba csap. A tüzoltók jönnek s a kis modellnek csak a szénné égett holttestét találják meg. Ezen a szomorú-végű bohém-történeten kívül több mellék-kép került bemutatásra, amelyek szintén kellemes szórakozást nyújtanak. Szombaton megismétli az *Apolló* színház az új műsor bemutatását. 177

* **Két bemutató.** A jövő héten két premiert hoz színre, a hét közepén *Rivoir André* és *Mirande Yves* kitűnő vigjátékát, a *Piktorokat* adja elő a társulat. A kitűnő francia vigjátékot *Salgó Ernő* fordította, a budapesti Vígsház nagy sikerrel mutatta be; a darabot *Keszler* rendezi. A hét végén pedig a Budapesti Színház nagy operett slágere, az *Asszonyfaló*, kerül bemutatni *Polgár* rendezésében.

Az aradi rendőrség törvénytudós betörője.

— Aki élete felét fegyházban töltötte. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 4.

Kemény fába vágta az aradi rendőrség a fej szélét, amikor a tegnap Aradra hozott *Tóth Szőke* Istvánt vallomásra akarta bírni. Tizenhét esztendő töltött különböző fegyházakban a rendkívül éles eszű és meglepő intelligenciával rendelkező ad-hoc borbélysegéd, aki büszkén hivatkozik arra, hogy noha fiatal 33 éves, de jobban ismeri a törvényt, mint a legöregebb fiskális. Budapestén fogták el, Aradra hozták, mert az aradi rendőrség az utóbbi hónapokban történt nagyobb betörések elkövetésével gyanúsítja.

A gyanu alapja az, hogy *Tóth Szőke*, aki Aradon több ízben járt, már az elmúlt esztendőben, augusztusban ismét Aradra jött és egy *Boros Béné* téri borbélyüzletbe lépett be, mint segéd. A gazdája feljelentése szerint a lakásán egy kofferben betörő szerszámokat látott, a rendőrség pedig megállapította, hogy a segéd, aki *Elekes* István névvel lépett szolgálatba, hamis nevet használ, mert *Tóth Szőke* Istvánnak hívják.

Mikor ma *Szecsokovszky* Teofil rendőrhadnagy elé állították és megkezdődött a kihallgatása, felelet helyett kérdéssel válaszolt.

— Milyen alapon vagyok én itt?

Mert több betöréssel gyanúsítottam, hisz betörő szerszámot láttam a kofferjében.

— Feljelentem azt, aki megúszta az én kofferemet — kiáltott fel, — ez magánlaksertés. Ismerem én a törvényt, elég időm volt a megtanulásra.

Átkutatták a holmiját és találtak nála: három munkakönyvet borotvákat és különböző közigazgatási nyomtatványokat, születési és hatósági bizonyítvány blankettákat, erkölcsi és vagyoni tanúsítványokat és több efélet. Hogy mire akarta felhasználni, azt kitalálni nem nehéz.

— Legutóbb Szamosújváron ültem hat és fél évet egy Debrecenben elkövetett lopásért. Egy este valami ékszerüzlet kirakatát törtem fel és fosztottam ki. Az ékszereket zsákba raktam, a zsákot a vállamra vetettem és nyugodtan ballagtam a főutcán. Mikor észrevettem, hogy rendőr jön felém, letettem a zsákot a földre.

— Ugyan kedves rendőr ur segítse ezt a zsákot a hátamra — mondtam — nagyon fáradt vagyok, a zsák pedig nehéz. A jó ember segített, megmagyarázta merre jutok rövidesen a vasúthoz. Másnap persze már kerestek. Az én rendőri adta a legjobb személyleírást, el is fogtak, őt pedig — elcsapták. Számár volt az öreg, mert kiengedte repülni a madarat, melyet a kezében tartott.

Tagadja, hogy *Tóth Szőke* a neve és azt állítja, hogy *Elekes* István az igazi neve. Apját nem ismerte és anyja tanácsára vett fel hamis nevet, mert erre tudott születési bizonyítványt szerezni. Három munkakönyve van, valamennyiben ki van javítva minden bejegyzés.

— Én roppant ideges vagyok, nem tudok sokáig egy helyen lenni. Ha rossz szemmel néznek

rám, akkor embert tudnék ölni és inkább kilépek. Minthogy rövid szolgálattal másut nem vennének fel, kijavítottam a munkakönyvet. Hat hét helyet írok hat évet. Senkinek se ártok vele.

Arra a kérdésre, hogy miért került vissza annyiszor a börtönbe, ugyanugy felel, mint *Voigt Henrik mester*, a *köpenicki kapitány*.

— Engem a hatóságok juttattak ennyire — mondotta panaszos hangon. Ha kikerülök a börtönből és meg akarok javulni, valahol letelepszem, mindjárt rám jönnek és mindenki megtudja, hogy fegyházvirág vagyok. Odébb kell állanom, vagy pedig mehetek vissza a fegyházba. De az többé nem fog megtörténni. Gondoskodom róla, hogy vége legyen ennek az egész cudar életnek... Mindössze ennyi, amit az első bemutatkozásra ki lehetett venni a minden hájjal megkent emberből, akit még csak hamis név használatáért sem lehetett egyelőre lecsukni.

— Ismerem én a törvényt. Nem használtam Aradon hamis nevet. Munkakönyven *Elekes* névre szól, erre van kiállítva a születési bizonyítványom is. Tessék ennek ellenkezőjét bizonyítani. Visszavitték a cellájába és a rendőrség keresi a bizonyítékokat, hogy azok alapján nyithassa meg ezt a kemény diót.

Egy urinó tartásdija.

— Aradi pör a Kurian. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 4.

A Kuria ma igen érdekes aradi ügyben hozott ítéletet. Anya és leánya állottak szemben a pörben, melynek tárgya annak megállapítása volt, milyen összegű tartásdíjat követelhet a leány édesanyjától, aki egyike a vármegye legvagyonosabb földbirtokosainak. A Kuria helybenhagyta az alsóbb bíróságok ítéleteit, amelyek meglehetősen csekély összegben szabták meg a tartásdíjat azzal a figyelemreméltó indokolással, hogy a leány keresőképes és fenn tudja tartani magát.

A pört körülbelül egy év előtt *Forster Elvira* budapesti lakos indította az édesanyja, özvegy *Jakabffy Zoltánné* ellen. *Forster Elvira* *Noszlopy* Emil aradi huszárszázadosnak volt a felesége. *Noszlopy* évekig Aradon állomásozott, aztán Budapestre helyezték át. Felesége vele ment, majd nem sokkal azután, hogy Pestre költöztek, elvált tőle. Özvegy *Jakabffy Zoltánné* havi 160 koronával támogatta a leányát, aki azonban kevesellte ezt az összeget és 800 korona havi tartásdíjat követelt az édesanyjától azon az alapon, hogy *Jakabffyné* olyan vagyonnal bír, amely 40–50,000 koronát jövedelmez évente, ebből pedig annál is inkább fizethet neki havonta 800 koronát, mert őt édesanyja után utóöröklési jog illette meg a dombegyházi földbirtokukon, erről azonban édesanyja unszolására lemondott, mert *Jakabffyné* határozottan megígérte neki, hogy nagyobb összeggel fogja ezért kárpótolni. A pör folyamán *Jakabffyné* ezt az állítást megcáfolta és azt vitatta, hogy leánya 160 koronából megélhet falun, mert hiszen földseges neki a fővárosban lakni.

Az aradi járásbírósa miután megállapította, hogy *Forster Elvira* keresetképes, amennyiben másolási munkákkal annyit keres, hogy abból szépen megél, elutasította keresetével. Felelkezés folytán az ügy az aradi törvényszék elé került, amely elrendelte a bizonyítást arra nézve, mennyit költöztetett *Forster Elvira*, amikor *Noszlopy* Emilnek volt a felesége. Ugy látszott, hogy a törvényszék meg akarja állapítani azt az összeget, amelyre *Forster Elvirának* szüksége van, hogy társadalmi állásának megfelelően tudjon megélni.

Erre azonban nem került a sor, mert időközben a törvényszéknek egy másik tanácsa vette kezébe az ügyet, amely a bizonyítás mellőzésével elutasította a felperest keresetével. Ma azután a Kuria indokainál fogva helybenhagyta az alsóbíróságok ítéletét.

HIREK.

Angol miniszterek panamája.

— A Marconi szabadság külszíni mögöl. —
Tátrai tudósítás.

London, október 4.

Az angol parlament a nyári szünet után a jövő héten ül össze. Mindjárt az első napokban egy rendkívül gyanús panamaszagu ügy kerül tárgyalás alá és ez izgatja most az egész angol közvéleményt, mert igen magas állású személyekről van benne szó, sőt a kormánynak egyik tagja is bele van keverve.

A Marconi társaságnak a kormánnyal, illetve annak egyik tagjával panamai üsszekötése van. Ez év elején a Marconi részvényekben nagy hausse volt. Oly egyének, akik korábban vásároltak részvényeket, óriási összegeket kerestek. Ennek az volt az oka, hogy az angol kormány a társasággal több évi — a társaságra feletta — kedvező szerződést kötött.

A postaigazgatóság több oly szabadalmat, amely a Marconi felével konkurált, igen olcsón megvehetett volna, de ezt elmulasztották és így az olcsó szabadalmakat Marconiék vették meg. A Marconi társaság vezérigazgatója rövid idő óta Isaac, aki Sir Rufus Isaac főállamügyésznek egyik testvére. Azt beszélik, hogy megelőzőleg a társaság anyagi helyzete igen kedvezőtlen volt és csak mióta új igazgatója van, vált kedvezőbbé. A szerződések a társasággal Samuel postaigazgató kötötte meg, azonban a parlamentnek még helyben kell hagyni azokat. Azt beszélik, hogy Lloyd George-nak is része van a tranzakcióban. A társaság részvényei még 1908-ban 2 shillinggel állottak az egy font sterling névérték alatt, míg ma kilenc font sterlinggel jegyzik őket, tehát értékük tízszeresre emelkedett.

— A képviselőház küldöttsége az aradi gyásznapon. Budapestről jelentik: Az aradi vértanúk emlékünnepején, október 6-án a képviselők nagy számban vesznek részt. Már eddig is sokan jelentkeztek a háznagyi hivatalnál. A képviselőház küldöttségét Jankovich Béla alelnök vezeti. Eddig jelentkeztek Léway Lajos báró, Rudnyánszky György, Pál Alfréd, Farkas Pál stb. A képviselők október 5-én este 11 óra 25 perckor indulnak és 6-án reggel 8 órakor érkeznek meg Aradra. Délután a 4 óra 16 perces gyorsvonattal utaznak vissza a fővárosba.

— Pénzüntézetek az árvízkarosultakért. Budapestről jelentik: A pénzüntézek országos egyesületének erdélyrészi szövetsége körlevélben felhívta az árvíz sújtotta vidékek pénzüntézeit, hogy rendkívüli személyes hitelt nyújtsanak a károsult gazdáknak. A központ úgy a kormánynál, mint a budapesti nagy bankoknál lépéseket tesz abban az irányban, hogy az árvízterületen működő pénzüntézeteknek rendkívüli hitelt boosássá-nak rendelkezésre. Ez irányban a tárgyalások már is eredményeseknek látszanak.

— Az „Aradi Közlöny” új zsebmenetrendje. Az „Aradi Közlöny” új zsebmenetrendjét vidéki előfizetőink részére, mai lapunkhoz mellékeljük. Az új menetrend, amely eddig is hasznosnak bizonyult, az utazó közönségnek már évek óta szinte nélkülözhetetlen útmutatója. Az Aradot érdeklő vonalakon történt menetrendváltások a legnagyobb pontossággal megtalálhatók az Aradi Közlöny 1912. évi október hó 1. től érvényes zsebmenetrendjében, amelyet minden előfizetőnk díjtalanul kap meg. Helybeli előfizetőink részére a menetrendet vasárnapi számunkhoz csatoljuk.

— Házasság. Nachtnébel Gyula, Aradvárme-gye árvászéki elnöke a napokban kötött házasságot Budapesten özvegy Aslón Jánosnéval, született Csiky Blankával.

— Döntés az aradi főállatorvos ügyében.

A minap írtunk róla, hogy Kanta Jenő volt nagyváradi, jelenleg aradi főállatorvos ügye foglalkoztatta a nagyváradi közigazgatási hatóságokat. Most azt jelentik, hogy a nagyváradi közigazgatási bizottság ma foglalkozott a Kanta Jenő elleni panaszszal. Az volt ellene a vád, hogy az ő mulasztása következtében egy egész marha-szállítmányt le kellett vágni s ezzel a kereskedőnek 6000 korona kárt okozott. Az ülésen a panaszt Heringh Sándor aljegyző ismertette. Rimler Károly polgármester szerint egyetlen momentum sincs, amely Kanta mulasztását igazolná. Kanta tulságos ova-tossággal járt el itt is. Azt indítványozta, hogy a fegyelmi eljárást ne rendeljék el, mert egyetlen olyan adat sem merült fel, amely még a fegyelmit megelőző vizsgálatot is indokolta tenné. Hlatky Endre főispán szerint árnyéka sincsen annak, hogy Kanta Jenő, ez a pedáns kiváló főállatorvos hibásan járt volna el. Pártolja a polgármester indítványát. A bizottság egyhangulag kimondta, hogy Kanta Jenő főállatorvos ellen a fegyelmit megelőző vizsgálatot nem rendeli el, mert erre nem lát okot fenforogni.

— Aradi kereskedő Japánban. Október hónap végén hat hónapra tervezett kereskedelmi utazást kezd meg Siern Zsigmond aradi fakereskedő, aki ekkor utazik el Japánba, hogy egy budapesti betéti társaság megbízásából a távoli keleten keresse alkalmas területet tőkei jövedelmeztetésére. Három magyar fatermelő cég, köztük az aradi Laendler Aladár cég, arra egyesült, hogy Japánból tölgyfát importált. Egy ott élő angol kereskedő közvetítésével már kétszáz vagyon árut meg is vásároltak, azonban a cél az, hogy mielőtt nagyobb tranzakcióba bocsátkoznék a társaság, előbb szakértője útján akar meggyőződést szerezni, vajon a tölgyerdők anyaga érdemes-e arra, hogy Japánban a fatermelésre berendezkedjenek. Siern, aki elsőrendű szakember a fatermelés terén, 35 ezer korona fizetést kap a körülbelül hat hónapig tartó szemléért. Kabe kikötőben lesz a központ, ahonnan az ország különböző részeiben fekvő tölgyerdőket bejárja. Az aradi kereskedő Szibérián át utazik a Napor-szágba.

— Egy lengyel arisztokrata merénylete. Krakóból jelentik: Starzsinszky Zsigmond gróf, a lengyel arisztokrácia egyik legelőkelőbb tagja viszonyt folytatott egy Ripper nevű automobilgázás tulajdonos fiatal feleségével. A gróf tegnap kocsin hazakísérte a fiatal asszonyt. A férj éppen otthon tartózkodott, amikor a szerelmesek odaértek. Dühében botot ragadott és rátámadt a csábítóra. Starzsinszky revolvért rántott és négyszer rálőtt Ripperre, akit súlyosan megsebesített. Nagy tömeg verődött össze, amely meg akarta lincselni a gróft. Ez azonban lovai közé vágott és elmenekült. Rendőrök és csendőrkök üldözőbe vették, mire a gróf többször közéjük lőtt. Végre két órai hajszá után elfogták és letartóztatták.

— Kóburg Lujza hercegasszony öröksége. Brüsszelből jelentik: A jelek arra mutatnak, hogy nemsokára véget ér a harc, amely az elhunyt belga király millióért folyik a belga állam és Lujza hercegnő között. A belga kormány ugyanis hír szerint Albert király egyenes óhajára egyezséget ajánlott Lujzának, aki erre jogtanácsosát Visontai Soma dr.-t sürgősen Párisba hívatta. Minthogy Lujza hercegnő hitelezői azonnal rátennék a kezüket a milliókra, a belga kormány most arra akarja rávenni Lujzát, hogy mondjon le a vagyonról gyermekei javára, ő maga pedig elégedjen meg évráradékkal.

— Fegyencsázadba küldött tábornok. Pétervárról jelentik: Uhacs Ogorovics tábornok bűnygyében, aki a japán-orosz háborúban nagy összegeket csalt és sikkasztott, tegnap hozott ítéletet a katonai büntetőbíró-ság. A bíróság a tábornokot rangjának, nemességének és rendjeinek elvesztésére, 350,000 rubel pénzbüntetésre, továbbá a fegyencsázadban kitöltendő három és fél évi szolgálatra ítélte.

— Katonaszabadító aradi kereskedő. A napokban írtunk róla, hogy Németh Imre aradi csemegekereskedő nyomtalanul eltűnt s még a felesége se tudja, hova vehette útját. A hitelezők sorra megjelentek a Forray-utcai üzletben s a végrehajtó segítségével nagy buzgalommal folytatják a leltározást. Ma délelőtt a hivatalos férfiak legnagyobb meglepetésére egy román parasztagazda jelent meg ott Körösbökényből és Németh Imre után tudakozódott. Felvilágosították, hogy a kintű ember már talán a tengeren is tul van. A parasztagazda nagyon elszomorodva felelt:

— Akkor oda van az én 600 koronám is, a mit kicsalt tőlem.

Azután a bugyellárisból a következő irást kaptorta elő:

„Nyilatkozat. Alulírott elismerem, hogy Dimitreszku János nagybuttyini lakostól 600, Hatszáz koronát vettem fel abból a célból, hogy Bécsben a huszároknál szolgáló fiát a katonaságtól kiszabadítsam. Kötelezem magam, hogy a flu október 1-ig itthon lesz. Ha nem, úgy köteles vagyok a 600 koronát Dimitreszkunak visszafizetni. Németh Imre s. k. cs. és kir. tartalékos huszármester és cukorkakereskedő.”

Ez a nyilatkozat elárulja, hogy Németh katonaszabadítás ígéréssel is csalt. A paraszt kijelentése szerint Németh még sok földesgazdát csapott be hasonló módon és ezért bűnvádi följelentést tesznek ellene.

— Az öngyilkos holtteste, mint látványosság. Kaposvárról jelentik: Ma hajnalban feltűnést keltő öngyilkosság történt. Szlovák Ignác gőzmalomtulajdonos, a város egyik előkelő polgára öngyilkosságot követett el. Szlovák tegnap este még nyugodtan elbeszélgetett vacsora közben családjával. Éjtél után felöltözött, kiment a fiume budapesti pályatestre, megvárta a hajnali öt órai 1203-as gyorsvonatot és elébevetette magát. A vonat teljesen szétroncsolta a szerencsétlen embert. Az öngyilkosságot csak akkor vették észre, mikor virradni kezdett. Noha azonnal értesítették a rendőrséget, mégis 8 óra lett, amíg a rendőrség megérkezett és csak délben tartotta meg a hatósági orvos a szemlét. Addig ott hevert a pálya mellett a holttest. Rengeteg sokan kimentek és bámulták. Az öngyilkosság oka anyagi romlás.

— Feloszlik a Charles-cirkusz. A Charles-cirkusz, amely a nyáron Aradon is játszott, feloszlik. Tulajdonosa, Charles Krone, vagy igazi nevén Böhm Károly azok után a szerencsétlenségek után, amelyek legutóbb cikuszában történtek, elhatározta, hogy a cirkusz egész felszerelését eladja, az artistákat pedig elbocsátja. Egy hónapig tart még a cirkusz szezonja, addig együtt lesz az állatsereglet és az egész működő személyzet. Egy hónap múlva azután szétmennek a cirkusz artistái a szélrőzsa minden irányába. Charles igazgató most igyekszik lebonyolítani azokat a kártérítési pöröket, amelyeket ő indított a magyar államvasutak ellen, hogy a cirkuszi alkalmazottak, akik a pörökben tanuként szerepelnek, mielőtt szétoszlának, kihallgathatók legyenek. Ismeretes, hogy a Charles-cirkusz vonatának két kocsija, mielőtt Szabadkára beértek volna, leégett és a kocsiban sok cirkuszi felszerelés bennégett. Emiatt a cirkusz egy napig egyáltalán nem tarthatott előadást, sőt másnap is csak hiányos felszereléssel játszhatott. Charles igazgató emiatt Winkler Elemér dr. szabadkai ügyvéd útján körülbelül száznégyszer korona erejéig kártérítési pört indított a magyar államvasutak ellen. A szabadkai törvényszék az előleges bizonyítást elrendelte. A cirkusz alkalmazottait tehát, mielőtt még szétoszlának, a napokban ki fogják hallgatni.

— Eljegyzés. Meer Lipót eljegyezte Bügler Boriskát Nagyváradról. (Mindem külön értesítés helyett.)

— **Kirabolt marhakereskedő.** Budapestről jelentik: Még szeptember 27-én vérbefagyva talált egy rendőr egy hatvan éves öregembert a vágóhid mellett parkban. A teste több szurási sebből vérzett. Beszállították a Rókus kórházba és a rendőrség megindította a nyomozást. Csak annyit tudtak kideríteni, hogy az aggastyánt Kiss Györgynek hívják, mert eszméletlenül került a kórházba és napokig nem is nyerte vissza eszméletét. Október 2-án jelentették a kórházból, hogy Kiss eszméletnél van. A rendőrség azonnal intézkedett, hogy a vizsgálóbíró kihallgassa a halálosan sérült embert. Kiss elmondotta, hogy Katz Sándornál lakott. Marhakereskedő és szeptember 27-én a központi vásárcsarnokból a vágóhid felé igyekezett. A vágóhid melletti kertben leült egy padra. Nemsokára két nyurga fiatal ember telepedett melléje. Diskurzusba elegyedtek, amikor a két ember hirtelen rájáramadt, mellbeszurták, feltépték az inget és elrabolták 4000 koronát tartalmazó zacsokját, továbbá a pénztárcáját és értéktárgyait. Kiss október 2-án röviddel vallomástétele után meghalt. A rendőrség most lázasan nyomoz a tettesek után.

— **Halálozás.** Özvegy Gebhardt Istvánné, Gebhardt István volt aradi nagykereskedő felesége ma Debrecenben meghalt. Az elhunyt urinő évtizedekig lakott Aradon és nagy részvétet keltett, amikor üzletét kénytelen volt eladni s Aradról elköltözött. Gebhardt Istvánnak kitűnően jövedelmező üzlete és az Andrássy téren kétemeletes palotája volt, de a rossz üzletmenet következtében utóbb mindenét eladta. Az özvegy urnő mostanában szegény sorsban élt Debrecenben. Holttestét Varga Imre temetésrendező hazaszállíttatja és Aradon helyezik örök nyugalomra.

— **Letartóztatott szállodás.** Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség ma délután újból és most már végérvényesen letartóztatta Németh Károlyt, az Orient szálló sokat emlegetett bérliójét. Német most már aligha fog kikerülni a rendőrség keze közül. Legújabbban két feljelentést tettek ellene. Egy képviselőházi hivatalnoktól azon ígérettel, hogy dus jövedelmű mellékfoglalkozáshoz juttatja, egész vagyonát, több mint 13000 koronát csalt ki, néhány nappal ezelőtt pedig szállodájának egyik utasát csapta be, egy aschaffenburgi Blumenthal nevű kereskedőt, akitől szőnyegeket és nagyobb összegű pénzt csalt ki. A szőnyegek értéke 12000 korona. Midőn a megkárosított szőnyegkereskedő tegnap a pénzét kérte Németh revolvérrel kergette ki a szobából. Blumenthal egyenesen a rendőrségre ment és feljelentette a szélhámos bérliót.

— **Szabad már az ut az ügynököknek...** Irtunk róla, hogy a nagyváradi huszárlaktanyában ilyen felirat rémitette a polgári ruhás embereket: „Ügynököknek és házalóknak kidebatás terhe mellett tilos a bemenet.” A sértő figyelmeztetés eltávolítása végett a polgármester mindent megtett, de eddig eredményre nem vezetett az intervenció. Végre a felirat tegnap lekerült a laktanyáról. Szerdán Nagyváradon tartózkodott Czito Károly ezredes, a debreceni 2. számú honvédszázad parancsnoka. Rimler Károly polgármester felkereste az ezredes, akit megkért arra, hogy a saját hatáskörében intézkedjék a felírás eltávolítására nézve. Czito még szerdán elrendelte a sértő felírás eltávolítását és az már lekerült a laktanyáról.

— **Orvosi hír.** Dr. Werner Sándor bőrgyógyász és urologus külföldi utjáról visszatért. Rendeléseit Szabadság-tér 2. sz. alatt újból megkezdte.

— **Lövöldöző feleség.** Budapestről jelentik: Véres családi dráma játszódott le a fővárosban. Winternitz Jenő újpesti fuvaros vállalkozóra ma este 22 éves felesége többször rálőtt és súlyosan megsebesítette. A házastársak nem éltek jól. A férj féltékeny volt és brutálisan bánt az asszonnyal, aki megunt a szenvedéseket és öngyilkosságra határozta el magát. Ma este vacsoránál, amikor férje újból gunyolta, elővette a revolvért.

— **Öngyilkos leszek, ha nem hagysz békében!**

A férj gunyolni kezdte:

— Gyáva vagy te ahhoz édesem!

Winternitzné erre dühbejött a revolvért az ura felé fordította és kétszer rálőtt. Azután leszaladt és jelentkezett a legközelebbi rendőrnél. A férj súlyosan megsebesült.

— **Koszorúmegváltás.** Az aradi Összetartás szabadkőműves páholy a Nesnera Aladár ravatalára szánt koszorú megváltására 25 koronát adományozott az aradi dispensaire-egyesületnek.

— **Ötvös munkák ezüstből, platina foglalatú briliáns, gyémántékszerek, világírú gyártmányú órák** Igaz Sándor elsőrangú ékszerész Arad, Andrássy-tér, Minorita-palota. Telefon 321.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 4-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: **Született:** Koszka Sándor közművesnek Katalin nevű leánya. Seprényi István borbélynak Katalin nevű leánya. Gellén Ferenc fékezőnek Ferenc nevű fia. **Meghalt:** Schwartz Jakabné 43 éves megyei tisztviselő neje. Vacsek András 85 éves magánzó. Komáromi János 75 éves napszámos. Stefanov István 18 hónapos fiú. Özv. Balabán Páráné 71 éves napszámosnő. Antal Ilona 34 éves napszámosnő. Özv. Pusztai Pálné 88 éves magánzó. Házasság nem fordult elő.

— **Kotányi féle paprika, kávé, tea** felülmulhatatlan. Egyedüli elárúsító Robitsek József, József főherceg-ut 3.

— **Baleset.** Az arad homok és mészko téglagyárban ma délután egy kőrákás rá esett Szerb Lina napszámosnő jobb lábára és azt eltörte. Súlyos sérüléssel a kórházba szállították.

— **Csik János Aradmegye földrajzát, Aradmegye kis iskolai térképét az új helynevekkel és iskolai árjegyzékünket** tiszteletpéldánykép bevezetésre kérje minden aradmegyei tanító. *Kiadja Ingusz I. és Fia Arad.*

— **Petrás Sári, a Berlinbe költözött nagy művész, lelkes terjesztője a dr. Biró féle „Havas Gyopár Crém”-nek, melyből postacsomagonként is rendel. Ugyálszik hogy a Párisban is kitűntetett arcszíptő mégis csak jobb a külföldi szereknél.** 5098

— **Használt tankönyvek még mindig kaphatók** Ingusz I. és fiánál csak a Weitzer-utcában.

— **Tudja Ön, mi az ujság?** Hogy az alkalikus, szénsavdus Apolló-borvizet Aradon minden fűszerkereskedésben kaphatja! És pedig csak 28 fillérért a családi üveget, 18 fillérért az egy literest. Ha egészsége akar maradni, ne hiányoztassék asztaláról az Apolló-víz! Főraktári telefon 686. szám. 6176

— **60 kötet könyv havi 1 kor. 40 fillérért.** 180 hangjeggy havi 2 kor. 40 fillért kaphatók kölcsönzésre Kerpel László kölcsönzőintézetében, Aradon.

— **Esperanto könyvek Kerpelnél.**

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 816.

EGYESÜLETI ÉLET.

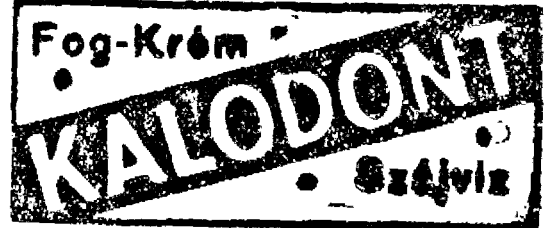
(*) Az első aradi nyugdíjas asztaltársaság elnöksége felkéri t. tagjait, hogy október hó 6-án délelőtt fél 9 órakor a „Fekete báránynak” címzett vendéglő helyiségben megjelenni szíveskedjenek, hogy onnét testületileg kivonuljunk a tartandó ünnepélyre. Az elnökség.

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEI.

Naptár. Felkérjük vidéki levelezőinket, hogy a községükben található mindennemű állami intézmény hivatalnokainak névsorát, ugyiszintén helyben az újabb alakult pénzintézetek, iparvállalatok, szövetkezetek, egyesületek, testületek stb. vezetőségét, vagy a tisztikari névsort a naptár részére, szíveskedjenek a kiadóhivatalnak beküldeni

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás)	181
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	181
Nyomda	181

TARKASÁGOK.

(Kitűnő információ.) Két kereskedő találkozott az utcán. Régi haragosok voltak. Az egyik az ellenfele elé lép és békülékeny hangon szól:

— Nehogy azt hidd, hogy én gyűlöllek téged, hát megmondom, hogy valaki érdeklődött nálam a te vagyoni viszonyaid iránt.

— És te mit mondtál neki? — kérdezte a holtos izgatottan és szikrázó szemekkel.

— A legjobb információkat adtam rólad. Hát először is azt mondtam automobilod van, négyesfogatod van, két pesti emeletes házad van, nyaralód van. Mit akarsz még? Azt mondtam, egy fél millióig állsz. Ugy éltessen az isten.

X. ur elérékenyülve ölelte meg barátját:

— Köszönöm, szívből köszönöm. Milyen ember vagy te! Milyen ember vagy te! Milyen ember vagy! És mondd, ki kérte az információt?

Már távozóban volt a „kitűnő barát”, amikor hátraszólt:

— Ki kérdezte? Az adókvető-bizottság elnöke.

(A nagy orr.) Ez a tréfa a manőverről maradt itt s ámbár már négy hetes, de érdemes a meghallgatásra. Ma Aradon járt egy magasrangú tisztviselő, aki a mezőhegyesi nagygyakorlaton funkciót teljesített s elmesélte nekünk a következő történetet:

— Petrovics Mihály battonyai főszolgabírónak jutott az a szerep, hogy Hazai Samu honvédelmi minisztert fogadja a vasutnál. A főszolgabíró sohase látta Hazait és zavarban volt, hogy nem fogja fölismerni. Többen lefestették Petrovics előtt a miniszter alakját s valamennyien megegyeztek abban, hogy Hazai magas ember vörösdő nagy orral. Petrovics e kitűnő ismertető jel alapján nyugodtan várta a minisztert Jankovics Lőrinc jószágigazgató társaságában. Az előre megállapított vonat beérkezett Mezőhegyesre és az utasok közül kimagaslott egy erős, vörös, nagy, nagyorrú ur. A főszolgabíró megesküdött volna magában, hogy ez Hazai. Elője állott, bemutatkozott és megkezdte rövid mondokáját:

— Nekem jutott a szerencse, hogy a honvédelmi miniszter ur ökegyelmességét...

Itt közbeszólt a nagyorrú ur és mosolyogva mondta:

— Pardon, de én nem Hazai Samu vagyok, hanem Klobucsár honvédségi felügyelő. Az orrom nekem is elég nagy, de nem olyan nagy, hogy miniszter lehetnék.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 4.

Alig mulik el nap csapadék nélkül, holott már katasztrófaszámba megy a sok eső.

A gabonaüzlet irányzata tartott.

Elkelt a mai piacon:

15000 mm. buza	20.40—21.60
Rozs	18.40
Árpa	19.00
Zab	19.00
Ó-tengeri	21.00
Morzsoltsz. új-tengeri	15.00

Az árak száz kilogrammonként koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távíráti tudósítás.

Budapest, október 4.

Készáru.

Amerika egynegyeddel olcsóbb. Kínát, vételkedv mérsékelt, 25 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.

Határidő.

	Dél zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912 októberi	11.39	11.40 11.34 11.35
Buza 1913. áprilisi	11.89	11.90 11.84 11.85
Rózs 1912 októberi	9.77	9.78 9.69 9.70
Rózs 1913. áprilisi	0.20	0.21 0.18 0.19
Tengeri 1913. májusi	7.70	7.71 7.67 7.68
Zab 1912 októberi	11.08	11.07 11.5 11.08
Zab 1913. áprilisi	10.84	10.85 10.75 10.76

Az árak 50 kilónként számítva.

A temesvári tőzsde

Arjegyzése.

Gabonaneműek:

Buza (74-79 kg.)

To ontáli ... 20.65-21.50

Temesi ... 20.55-21.40

Kraassói ... 20.45-21.30

Rózs: ... I.	18.40	18.60	II.	18.00	18.20
Arpa: ... I.	18.00	18.20	II.	19.00	19.20
Zab: ... I.	19.40	19.60	II.	19.00	19.00
Tengeri: magyar	20.00	20.20	Roman:	20.00	20.20
Repece:					
Heremag: vörös	120.00	40.00	Lucerna:	100.00	120.00
Buzakorpa azonnali (finom)				12.20	12.30
(durva)				12.40	12.60
Október-decemberi (finom)				12.00	12.20
(durva)				12.20	12.40
Január-májusi (finom)				12.40	12.60
(durva)				12.60	12.80
Tengeri (határidőre)				11.40	11.60
Burgonya: fehér	6.10	6.20	rózs	6.30	6.90

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Október 4.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₁₀	105.50
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀	85.05
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀	74.00
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₁₀	86.25
Horváth-azlapon földteherm. kötvény	86.25
Magyar nyereséysorsjegy kölcsön	205.00
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	150.00
Osztrák járdék papírban	85.00
Osztrák járdék ezüstben	88.50
Osztrák járdék aranyban	110.00
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀	84.75
1880. évi osztrák államsorsjegy	155.00
Osztrák-magyar bankrészvény	21.00
Magyar hitelbank-részvény	815.50
Osztrák hitelintézeti részvény	625.50
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	726.00
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.09
Német birodalmi márka	117.80
Londoni vista	24.13
Páris vista	95.45
10 márkás arany	23.55

Kőbányai sertéspiac.

Október 4.

Október 3. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 164-168 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 166-168 fillér. Közép (páronként 240-280 kgr.) 174-176 fillérig.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombaton, 1912. október hó 5-én:

B) Bérlet.

Diszlokadás.

„1848.”

(H a d a k u t j a.)

Látványos énekes színmű, előjátékkal és 8 képben. Irta és zenéjét szerkesztette: Verő György. Rendező: Kesztler E.

SZERELŐK:

Petőfi Sándor Kesztler Ede.	Lackó	Huszár K.
Jókai Mór Várnai Jenő.	Bzter	Kállay Jolán.
Zakár, jogász Hajdutska L.	Zakár	Győző A.
A felesége László Etel.	Kiriska, neje	Benkőné.
Darkó Mózes Polgár S.	Balta János	Delli Lajos.
Dabó, neje Follinszuszó.	Papa Mihók	Beregi S. dr.

Kezdet este 8 órakor.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szombaton, 1912. október 5-én

1. Frigyes szerelmes. Humoros. — 2. Az özvegy kéri. Kacagató. — 3. Keresztülhúzott tervek. Detektív-dráma 3 felvonásban.

Előadások délután 1/6 órától kezdve esti fél 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérben kalap nélkül megjelenni. — Minden előadásban katonazenekar játszik. Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Gránia Magyar Tudományos Színház aradi színapadj

Ma szombaton, 1912. október 5-én:

1. A féltelmes nővérek. Humoros. — 2. Tarantella. Szenzációs varieté dráma 3 felvonásban. — 3. A bandita nyomozása. Kacagató.

Előadások kezdete délután 1/6 órától folytatódagasan este 12 óráig.

NYILTTÉR.*

Gyenge, beteges gyermekek

hamar megerősödnek, ha a Scott félé csukamájolaj Emulsiót rendszeresen kapják. Sokkal izletesebb és élvezhetőbb lévén, mint a közönséges csukamájolaj, legtöbbször szívesen veszik, jól emésztik és a kedvező hatásra sem kell soká várni. A Scott félé Emulsió elősegíti a kemény hus keletkezését, erős izmok fejlődését és a csontokra gyakorolt hatása félreismertethetetlen. Az általános megerősödés folytán a gyermekek nemsokára több életkedvet és érdeklődést mutatnak és rövid idő után már vidáman látjuk ugrálni őket. A Scott-félé Emulsió, amelyben a csukamájolaj tápláló erejét az az ásványi alkatrészek lényegesen emelik, mint gyermekgyógyászati készítmény kivül első helyen áll, de csak a valódi Scott-félé Emulsió.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII., akkor egy gyógyszár utján próbapackagot küldünk.

Nyilatkozat.

A Függetlenség című aradi lap a hó 1-én rólam sértő cikket írt, amelyet én megcáfoltam. A Függetlenség ma megint cikket írt, amelyben beismeri, hogy engem alaptalanul sértetett, de egyúttal megismétli a sértéseket.

Ebből láthatja a közönség, hogy én igazat írtam, amikor azt állítottam, hogy nem én veszem össze Hunyadi Józseffel, hanem Ferdinánd Ferenc. Végül kijelentem, hogy én a Függetlenséggel nem vitatkozom, hanem egyszerűen beporlóm.

Arad, 1912. október 4.

Ferdinánd Demeter.

Telefon 335.   Telefon 335.

Kutányi J., Arad,

Vörösmarty-u. 1. sz.   veszem.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Ertesítés.

A szövő fonal eladásával foglalkozó kereskedő urak becses tudomására hozzuk, hogy a

Magyar Általános Hitelbank

az általa képviselt összes fonodák és pedig:

Dugaresa, Haidenschafti, Aradi Hungária, Rózsahelyi, Pottendorfi, Elitz, Ujpesti, Roth-kostelezi, Teesdorfi, Grohmann, Sam. Singer-Erben, Schönaui stb. stb. gyarmatjainak eladásával Arad és Csanádmegyékben, továbbá Temes-, Torontál és Hunyadmegyék Arad-megyét határoló részeiben egyedül és kizárólag cégünket bizta meg

Arad, 1912. október hó.

6273

Mihály és Bruckner.

VADÁSZKÜRT KAVÉHÁZ.

Arad szab. kir. város mélyen tisztelt közönségének szív s tudomására hozom, hogy a volt Vass-kávéházat teljesen újonnan átalakítva, azt fővárosi mintára pazar kényelemmel berendezve

Vadászkürt kávéház

elnevezés alatt a hó 5-én, szombaton este

RÁCZ KÁROLY FIAI

debreceni híres 18 tagú cigányzenekarának közreműködésével MEGNYITOM.

A kávéházban legújabb rendszerű amerikai biliárd-asztalok, nemkülönben az összes bel és külföldi lapok a nagyérdemű közönség rendelkezésére állanak.

Színházi vacsora. Hideg és meleg ételek. Mérsékelt jegyfüzetek 20% engedménnyel kávéházi ételeknél (szeszes italok kivételével.)

Az összes helyiségekben központi fűtés.

Szíves pártfogást kér

Lőrinczy János,

6250

tulajdonos.

Korányinál

a Szabadságtéren

Mesés öltönyök már 10 K.-tól

5441

Angol felöltők „ 16 K.-tól

Nagy választék téli és szörme kabátokban

Óriási választék cipőkben és kalapokban.

Cipő különlegességek

Iványi Menyhért

Aradon, Forray-utca

Eredeti amer. férfi vagy női

fekete vagy barna ... 13 K.

Antilop divat magas cipő ... 14 K.

Eredeti angol kalapok nagy

választék Gyukits kalap ... 10 K.

Női vagy férfi sevrő cipő ... 9 K.

5451

Amerikai és angol formájú
gyermek, leány és fiú cipők,
vizhatlan

Vadász cipők

Őrzi és téli, női és férfi cipők
a legjobb minőségben és leg-
újabb formában.

Valamint a világhírű
SALAMANDER-CIPŐK.

Egyesüggében

1900

K 16-50 és K 20-50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

ARAD ÉS TEMESVÁR.

Divatjukat multa visszamaradt áruk félárban.

Ezen rovatban minden szó egy-
eszeri beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József u. 1. sz.
Kiadóhivatali telefon: 161. sz.
Hírlapkiadó: 307. sz.

Apró hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elő — avagy levélbéllyekben. Tudakozódással a hirdetés száma mindenkor későbbi Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításai szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kívánsága díjtalanul megszerkesztett. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jellege alattkül-
denek a kiadóhivatalba, ne tessék
eredeti okiratokat mellékelni, mert
érteztük semmiféle felelősséget nem
vállalunk. Azokat az ajánlatokat,
melyeket az apróhirdetés megje-
lenésétől számított 4 héten belül
címszettjük el nem visz, a kiadó-
hivatal megsemmisíti.

OKTATÁS.

Női kezek

Ápolására, legjobb a Vojtek és
Weisz kozmetikumja. III-711

Zongorát és gyorsírást

tanítók biztos eredménnyel, leg-
újabb tanírányzatban, utóbbit 30
leckeóra alatt. Beiratás délelőtt
Batthyányi-utca 17., délután De-
meter utca 111/a. 5881

Ha kell a haja,
használgon magyar haj-perolint
Vojtek és Weisztól. III-711

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó nov. 1-ére

Thököly Imre-utca 18. alatt 2 szoba,
előszoba, összes mellékhelyiségek-
kel, továbbá 2 szobás lakás mel-
lékhelyiségekkel. Bővebbet Chorin
Áron-utca 1. Steiner. 6218

Lakás kiadó

3 szobás utcai, zárt folyosóval, min-
den mellékhelyiségekkel nov. 1-ére
Teleky utca 19. szám. Értekezni
ugyanott. 6386

Két szobás lakár.

Fácán-utca 3a. sz. alatt azonnal
vagy november 1-re kiadó. 6258

2 szobás

utcai lakás, konyha, mellékhelyi-
ségekkel havi 24 koronáért kiadó
Demeter-utca 111a. sz. 6257

Kiadó lakás

Deák Ferenc-utca 39. szám alatti
házban 3 szoba előszoba, konyha,
élekkamra, fürdőszoba és minden
hozzávalóval 1 ső novemberre ki-
adó. 5571

Kiadó lakás

Lahner György-utca 1a. szám alatti
ház három szoba, konyha, kamara,
pince, szőlős és gyümölcsös kerttel
november 1-re. Értekezni lehet va-
sárnap és hétfőn ugyanott a tulaj-
donosnál. 6212

A poloska

teljes kiírása csupán Vojtek és
Weisz biztos szereivel érhető el.
III-711

LAKÁST KERESNEK.

Keresek

modern két szobás utcai lakást,
fürdőszobával novemberre. Cím a
kiadóhivatalban. 6272

ALKALMAZÁST KERES.

Vidéken

lakó 45 éves nő priember volt
tart. tűzérhadnagy a faszakmában
és földkezelésben jártas, egy neki
megfelelő állást keres Aradon,
vagy vidéken. Megkereséseket
„Szakember” jellegre a kiadóhiva-
talba kér. 6162

Egy 20 éves

fűszerkereskedő segéd alkalmazást
keres e hó 15-ikére. Cím a kiadó-
ban. 6277

ALKALMAZÁST NYER.

Úgyes fiatal segédet

és jó családból való tanuló azon-
nal alkalmaznak Stefu György fű-
szerkereskedő Deák Ferenc-utca
7. szám. 6217

Keresek

azonnali belépésre egy fiatal rőfős
és rövidáru szakmabeli segédet, ki
a román nyelvet bírja. Hirschmann
Márk Soborsin. 6246

Keresek egy tisztességes

magányos nőt, ki egy szoba s
konyhából álló lakásért és kosztért
négy tagú családnál a házi teen-
dőkét végezné. Bővebbet Szabad-
ság-tér 21., a konzervatóriumi fel-
ügyelőnél. 6271

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Jókarban

tiszta ebédlő-, hálószoba butor
eladó. Kossuth-utca 40. Földszint
jobbra. 6262

Egy fűszer üzlet

berendezése eladó. Cseh Kálmán
Arad, Radnai-ut 18a. 6160

Nagy mennyiségű

jó karban lévő zsendely jutányos
áron kapható Fekete Jakabnál, Mi-
kes Kelemen-utca 9. 6276

Ház tulajdonosoknak

nélkülözhetetlen lakói nyilvántartá-
sára egy házbérfőkönyv és lakbér-
könyvecske, melyek Pichter Sán-
dor könyv és papirkereskedésében
kaphatók. Szabadság-tér 1. Tele-
fon 308. 5311

Eladó

két darab Meidinger kályha fehér
email burkolattal, nagyon olcsón
Weisz Hugó fényképésznél. 6238

Egy jókarban

levő Garreus féle szivattyus kut ju-
tányosan eladó Frankinál, Moszczy-
telepen 6245

Glassey Centenar

a legideálisabb éjeli mécs, füst és
szagtalan, egyben melegen tart-
ható a gyermek részére a tej vagy
tea. Kapható Aradon Éles Armin,
Fejér Gyula, Török Andor és Társa,
Róna Jenő, Hoffmann Ottó, Dürr
Gusztáv cégeknél. Battonya: Gel-
ler Samu, Pécska: László Ernő 5041

Rum compote

jó házi rum előállítás Vojtek és
Weisznál. III-711

KÜLÖNFÉLE.

Fűtési idény közelmúltjában
a Herkules fűrészfűtő vállalat irodája
Kossuth-utca 9. sz. ajánl a nagy-
közönségnek 1. rendű aprított tű-
zifát 100 kilónként 2 kor 70 fillérért
hazaszállítva, ugyancsak
egész, esetleg felwaggon rakomány-
cser, bűk és gvernyanfát karte-
len kívüli legolcsóbb árban befu-
varozva fűrészelve és hasítva. Mo-
toros fűrészgépeink is házhoz ren-
delhetők. Felvilágosítást készséggel
nyújtunk telefonon is 658. sz. 5461

Tolnai Világlapját

összes kedvezményekkel (Sven
Hedin a rejtelmes India; Tol-
nai Világtörténelme stb) eredeti
árban, bérletben és számonként
házhoz szállítom. Bel- és külföldi
dívatlapok és folyóiratok állandó
készlete. Krausz Paulin színház-
épü et Telefon 511. — Intelligens
elárutító leány alkalmazást nyer.
4541

Ha nem jól eszik
a hizója, adjon neki Vojtek és
Weisz hírneves állat tápporráját.
III-711

Taxameteros

Bér-autok
Telefonszám
816
2881

Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Zálogház-

ből vétetnek arany-, ezüst- és ékszertárgyak

Farkas Streicher J.

Arad, Tökölly-ter 1. sz.

Millió

ember használja

Köhögés

rekedtség hurut, elnyálkásodás torok-
hurut, fullasztó és görcsös köhögés
ellen a 6251

Kaiser-féle mellpasztillát

„3 fenyőjegygyel”

6100 bizonyítvány orvosoktól és
maganemberek elismerő le-
vele a legjobb ajánlás a
biztos sikerre és közkedvelésre. —
Egyetlen hasonló készítmény sem tud
ilyen hatást elérni Különös n kelle-
mes és jóízű cukorka. — 20, 40 és 60
filléres dobozban.

Kapható: Gutori Földes Kelemen, Hajós
Árpád, Rozsnyai Mátyás, Breuer Pál, Voj-
tek Kálmán és Ring Lajos gyógyszerárakban
Arad. Zombory János gyógyszerárak a Szent-
háromságos Ujstentana, Adler gyógyár-
ban M. Pécska, Ors Rezső Pankota, Toffert
Károly gyógyszerárak Elek. Krausz Elemér
gyógyszertára Glogovác, — Zeigmondovics
Géza Iris gyógyszerárak Lippa, Vojtek és Weisz
drogeriája Arad. Roxim János gyógyszerárak
Ó-Pecskán Székely Zoltán gyógyszerárak
Csorvás, Baner K. gyógyszerárak Kerekes.

Értesítés!

Üzletmagnagyobbitás miatt

rendkívül olcsó árak!

FISCHER SIMON

NAGY ÁRUHÁZÁBAN,

1481

Arad, Szabadság-tér 12. szám.

Egy jó menetelő fűszer üzlet

italmérés és trafik joggal,
házzal együtt eladó, eset-
leg %-ra kiadó.

Bővebb felvilágosítást nyújt

**Benjamin Jakab Susány-
falva Arad megye.**

5480—1912. tkvi sz.

Együttes

Arverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Aradi Ipar és Népi Bank Rt. mint jelentkező és dr. Bedő Árpád ügyvéd aradi lakos mint csatlakozónak kimondott végrehajtató javára 200 korona és 90 korona tőkekövetelés és járulékaiknak behajtása végett, az aradi kir. törvényszék területén lévő Aradváros Sarkad külvárosában fekvő, az aradi 1801. sz. telekjegyzőkönyvben A + 1 sor 1705 hrsza foglalt Angyal-utcai 19. sz. ház és udvarra az árverést 3360 koronában ezennel megállapított kikiáltási árral elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1912. évi október hó 19. napjának délutáni 3 órakor az aradi igazságügyi palota, földszint, jobbra lévő 48. számú helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási ár fele

része, vagyis 1680 koronán alul eladatni nem fog.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 336 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.c. 42. §-ában jezett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 8838. sz. a két igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.c. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Arad, 1912. évi július hó 9. napján.

Akay, s. k.
kir. törvényszéki bíró.

6260

KERÉKPÁROS GYORSFUTÁR VÁLLALAT

elvállal mindennemű megbízásokat, színházjegy váltást, gardírozást, koszthordást, röpcédula kiosztást, lakás-keresést, leggyorsabb és legmegbízhatóbb lebonyolítással. — Megbízások nappal 1/2 óra 30 fillér, esti időben 1/2 óra 40 fillér.

Telefon 848. Telefon 848.

Szíves megbízásokat kér

Ollár Zsófia,

új tulajdonos 6253

Zrínyi-utca 1.

Haszon- bérbe

adó, közvetlen a Körös

mellett fekvő konyha és

gyümölcs KERTÉSZET.

Bővebb felvilágosítást

6259

a Monyorói uradalom tisztartóságánál Monyoró u. p. Bokszeg.

627—1912. végr. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1912. évi 17172. számú végzése következtében dr. Glück Géza ügyvéd által képviselt Hipp János javára 407 kor. 60 fill., 150 kor s jár. erejéig 1912. évi augusztus hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt

és 1250 kor. becsült következő ingóságok, u. m. lovak, buza, sertés, borjú stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbíró 1912. évi V. 368. sz. végzése folytán 150 kor. és 407 korona 60 fillér tőkekövetelés, ennek 1912. évi augusztus hó 1. napjától járó 6 % kamattal, 1/2 % váltódíjjal és eddig összesen 242 kor. 60 fill. bíróság már megállapított költségek erejéig Talpason leendő megtartására 1912. évi október hó 12-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a veenni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kisjenőn, 1912. évi szept. hó 27. napján.

Balassa,
kir. bír. végrehajtó

6255

Egy 2 középiskolát végzett, 14
évet betöltött ügyes fiu
nyomdász-tanulónak
felvétetik.